

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

Doelmatig en billijk?

Blijkens de Memorie van Antwoord op het Afdeelvingsverslag inzake de vermindering der uitkeeringen aan de provincies en de daarbinnen gelegen zelfstandige gemeenschappen (zie Locale Belangen van 16 Februari j.l. blz. 59 t/m 65) is, bij de beantwoording van de vraag, op welke wijze de kortingen het meest *doelmatig* geregeld zouden kunnen worden, gebleken dat zulks het best kon geschieden door daartoe de begrotingen van gewone uitgaven der zelfstandige gemeenschappen tot grondslag te nemen.

Even later heet het in dezelfde Memorie van Antwoord, dat de regeling, waarbij het locale budget als basis is genomen, het billijkst werkt. De Regeering erkent wel, dat er onbillijkheid in het gevolgde systeem zit, doch desniettegenstaande verklaart Zij, dat deze grondslag der korting de doelmatigste en billijkste is. Op welke gronden Zij tot deze meening is gekomen, wordt toegelicht noch met bewijzen gestaafd.

De inkomstenderving van het Land moet haar weerslag vinden in de uitkeeringen. We meenden, dat dit reeds eenigszins was geschied, maar laten we nu aannemen, dat een stap verder moet worden gegaan. Doch nu gaat de Regeering aan het werk en zegt tot de autonome gemeenschappen: 10 — 15 % van Uw uitgaven—begrooting trek ik van de uitkeeringen aan Uw Ressorf af. Hoe de verhouding is tusschen deze uitkeeringen en de overige inkomsten, dat kan mij niet schelen. Of Uw andere inkomsten ook dalen en sterker dalen, daar trek ik mij niets van aan.

Zoodat het gevolg is van deze houding der Regeering, dat de uitkeeringen in sommige gevallen met 100 % worden verminderd en dus de financieele verhouding tusschen Land en die Ressorf meteen voorgoed en principieel is opgelost. Voor Ressorf, waarbij de uitkeeringen het grootste deel der inkomsten vormen, zooals voor de Provincies en de Regentschappen, wordt de toestand het minst nadeelig. Doch naarmate die subsidies een kleinere fractie vormen van het

totaal der inkomsten, wordt de inhouding van 10 % fataler. Die andere inkomsten toch vertoonen evenzeer een in sommige gevallen zelfs scherper daling en waar de Regeering het verband verbreekt tusschen de grootte der uitkeeringen en die der toegepaste kortingen, verbreekt Zij tegelijk het evenwicht in de begrooting van onderscheiden autonome gemeenschappen.

Onder „doelmatig” wordt hier vermoedelijk verstaan het minst omslachtig, anders kunnen we het woord niet verklaren. En voor het gebruik van het woord „billijk” in dit verband kunnen we in het geheel geen explicatie geven. De regeling heeft slechts den schijn dat zij alle ressorf gelijkelijk treft.

Kortweg komt de zaak er op neer, dat weer de zwaarste lasten worden afgewenteld op de grootere gemeenschappen en daardoor op de schouders van hen, die reeds zooveel hebben te torsen in dezen crisistijd. Naarmate men meer het *selfhelp* heeft toegepast in den normalen tijd, zal men thans meer zijn arbeid moeten beperken of sterker de schroef bij de andere inkomsten aandraaien.

In dit staatsstuk wordt de billijke evenredigheid uit het oog verloren en met schouderophalen de daling der andere inkomsten voorbijgegaan. De eigen nood maakt blind voor den nood der lagere autonome gemeenschappen.

En al moge ook dit korte protest weder zijn een *vox clamantis in deserto*, we zullen blijven protesteeren. Want we meenen, dat alleen op deze wijze de weg kan worden geëffend voor een betere toekomst, waarin meer rechtszekerheid zal heerschen.

G. DE RAAD.

Semarang, 29 Februari 1932.

Een naklank van de internationale koloniale tentoonstelling

De koloniale tentoonstelling, die ook ons Nederlandsch gemoed wel bijzonder heeft bewogen, behoort tot het verleden. In den loop van dit jaar heeft zij aan Parijs een nieuwe aantrekkingskracht verleend, maar, wat het belangrijkste is, zij heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen, de groote beteekenis van den kolonialen arbeid voor de Europeesche wereld in een helder licht te plaatsen.

Bij dit resultaat behoeft het niet te blijven. Maarschalk Lyautey, die de ziel en stuwkracht der tentoonstelling is geweest, heeft doen blijken van zijn vurigen wensch, dat de gedachte der koloniale en interkoloniale samenwerking ook verder haar gloed en kracht zal blijven uitstralen.

Een opmerkelijk uitvloeisel van dit streven: als overblijfsel van de aan de tentoonstelling verbonden reeks van koloniale congressen is te Parijs gevestigd de Internationale Instelling voor Koloniale Stadsontwikkeling (Urbanisme) onder een internationaal bestuur. De stichting geschiedde op het Internationale Congres voor Stadsontwikkeling in koloniën en andere verwante gebieden, welk congres van 10 tot 15 October jl. te Parijs werd gehouden.

De oorsprong van congres en internationale instelling moet men zoeken in de groote belangstelling, door Lyautey als Resident-Generaal in Marokko voordurend voor de stadsontwikkeling betoond.

Zij vormde een onmisbaar onderdeel van zijn werk in Marokko, dat vermaard is geworden. En terecht. Toen hij het in 1912 begon, was Marokko een middeleeuwsch land, waar weinig gezag en nog minder veiligheid werd aangetroffen, waar, vlak bij Europa, voor de economische ontwikkeling noch voor de sociale verheffing van de bevolking iets werd gedaan. Toen hij in 1925 het land verliet, was nagenoeg overal een stevige orde gevestigd, spoorwegen en wegen waren aangelegd, delfstoffen tot ontginning gebracht, de landbouw tot gedijen, het verkeer was sterk toegenomen, talrijke scholen, ziekenhuizen en andere instellingen van openbaar nut waren gevestigd.

Schoon formeel als Resident-Generaal „Zijne Sjerifijnsche Majesteit” Sultan Moelai-Joesef ter zijde gesteld, was Lyautey inderdaad in Marokko alleenheerscher en dit te meer, omdat eerst de moeilijkheden in dit land zelf, later de wereldoorlog en zijn gevolgen meebrachten, dat de moederlandsche regeering zich van inmenging in de Marokkaansche zaken bijna geheel onthield. Als bekwaam, rechtschapen, evenwichtig en actief Bestuurder maakte hij van zijn macht een goed gebruik. Hij toonde zich een zoon van Lotharingen

door zijn afkeer van strakke, formalistische centralisatie; hij had oog en gevoel voor de inheemsche en plaatselijke eigenaardigheden, trachtte ieder het zijne te geven. Maar door zijn overal doordringende belangstelling kon hij met zijn dictatoriale macht den plaatselijken arbeid tot ontwikkeling van de steden aanmoedigen en steunen.

In de steden wilde hij een ordelijke, rationeele indeeling en bovendien was hij niet ongevoelig voor de psychologische werking van een breed opgezet, fraai en monumentaal uitgebouwd stadsprogramma. De stad was voor hem blijkbaar ook het middelpunt waar de moderne Europeesche invloed zich het duidelijkst vertoont en reeds hierom zou hij zich geschaamd hebben voor een slordigen of kleinzieligen stadsaanleg.

Zoo gaf hij dus den stoot tot een krachtig, doelbewust aanpakken van den stedenbouw, te Casablanca, Rabat, Fez en elders. Hij kon hierbij zijn steun op allerlei wijzen verleen: door het treffen van doelmatige regelingen, door het toestaan van gelden, door het doen verrijzen van fiksche openbare gebouwen op punten, waar het stadsbeeld dit eischte. De militaire vliegdiens verleende hulp, door luchtfoto's van de stadswijken te vervaardigen, met behulp waarvan prachtige reliefskaarten van de Marokkaansche steden zijn gemaakt. Door latere foto's kon dan weer de ontwikkeling van het stadsbeeld in verloop van tijd op sprekende wijze worden verduidelijkt.

Voor Ned. Indië, waar men nog wel eens getuige is van onverkwikkelijken strijd tusschen locale en centrale autoriteiten, ware van het Marokkaansche voorbeeld wel dit te leeren, dat bij nauwe samenwerking veel te winnen valt en — dat de stadsontwikkeling vooral hierbij ten eerste baat zou vinden. In Marokko zijn, als bij ons, stedelijke besturen gevormd, maar de harmonie tusschen centraal en lokaal is beter bewaard en kan zich uiten in een weldadig aandoende gemeenschappelijke geestdrift van de geheele „school van Lyautey” voor het zoo belangrijke werk der stadsontwikkeling.

Het is deze „school van Lyautey” — een groep van bouwkundigen, officieren en ambtenaren, die onder zijn opperleiding in Marokko heeft gewerkt, — die de werkzame kern van het congres heeft gevormd. Door het vuur van hun leider — bekend als „le patron” — aaneengesmeed, vormen zij blijkbaar een phalanx, die trotsch is op den gezamenlijken arbeid. (Zoo hebben wij destijds de pioniers uit de school van Van Heutsz gekend).

En deze school heeft nu met vreugde het denkbeeld van „le patron” aangegrepen om te pogen, door internationale aaneensluiting van de koloniale werkers het vraagstuk der koloniale stadsontwikkeling verder te brengen.

Natuurlijk was de belangstelling uit andere Fransche koloniën, protectoraten of mandaats gebieden het grootst. Voor het congres kwamen bijdragen in betreffende Marokko, Tunesië, Syrië, Madagascar, Indo-China, Tahiti en Martinique, maar ook gegevens betrekking hebbende op Palestina, Egypte, Belgisch Congo, Ned. Indië. (Bovendien waren er ook algemeene technische referaten).

Van Britschen kant was vrij weinig medewer verleend, hetgeen voor de Fransche beleggers van het congres blijkbaar wel een teleurstelling was, maar des te meer waardeering wekte voor de van Nederlandschen kant betoonde animo. (Op verzoek van het Ned. Congres comité hadden schrijven dezes en Ir. Flieringa rapporten ingediend).

Marokko stond op het congres wel in 't middelpunt. Zoo werk met nadruk gewezen op het beginsel, in Marokko aanvaard, dat Europeanen en Inheemschen in afzonderlijke stadsdeelen wonen. Lyautey heeft het beginsel blijkbaar aan een oude Mohammadaansche traditie ontleend; hij meende hierdoor het best de gevoeligheden der bevolking te ontzien en het eigenaardige Moorsche stedenschoon te sparen. De „ségrégation”, afzondering van de inheemsche stad wordt nu door de Fransche koloniaal-politici en stadsbouwmeesters, tot de school van Lyautey behorende, als een belangrijke richtsnoer voor kolonialen stadsaanleg overal „aanbevolen”. Af en toe bleek dit wel wat te ver te gaan.

De bedoeling van Lyautey was ongetwijfeld goed, en een samenwoning van soort bij soort heeft onmiskenbare voordeelen. Maar de ervaring in Ned. Indië heeft toch ook geleerd, dat te sterke afscheiding van Europeesche en Inlandsche of Chineesche woonwijken haar bezwaren heeft en schrijver dezes liet niet na, ten congresse daarop de aandacht te vestigen. Bovendien moet wel worden bedacht, dat het beginsel der segregatie, hoe goed aanvankelijk bedoeld, bij de Europeesche bestuurders een neiging kan aankweken om de verzorging van de inheemsche wijken, b.v. uit hygiënisch oogpunt, te verwaarloozen; zij kunnen dan hun geweten misschien wat te licht in slaap sussen met de overweging, dat de gebreken, die men laat voortbestaan, bij de harmonie der „Oostersche” mentaliteit behooren.

Dat segregatie bij de Fransche regeling nimmer de bedoeling heeft de inheemschen in hun afzonderden kring op te sluiten en hem het wonen in de Europeesche stad te verbieden, werd mij uitdrukkelijk door de aanwezige autoriteiten verzekerd. Toch zal, dunkt mij, altijd gewaakt moeten worden, dat niet te scherp doorgevoerde segregatie op den duur in die richting werkt.

Bij de gedachtenwisseling kwam in allen gevalle

wel aan 't licht, dat het vraagstuk een ander aanzien heeft in een land als Marokko met ten deele een klimaat als Zuid-Frankrijk — en waar dus een massale Europeesche volksplanting mogelijk is — dan in een land als Ned. Indië. Zoo telt Case Blanca reeds nu meer Europeesche inwoners dan Batavia (resp 50.000 en 30.000). Het kan zijn, dat in dergelijke omstandigheden voor duidelijke afscheiding meer te zeggen is ter voorkoming dat door scherpe tegenstellingen in zeden en gewoonten de bewoners elkander hinderen, waaruit allerlei wrijving en conflict zou kunnen ontstaan.

Uit de segregatie kan — redelijk toegepast — veel goeds voortkomen; zij kan de samenleving van verschillende volken mogelijk helpen maken. Maar zij kan ook tot het tegendeel leiden. Dit is de eindindruk, uit de gedachtenwisseling overgebleven.

De aandacht van onze Indische stadsoverheden is het vraagstuk zeker alleszins waard. Temeer waar kennelijk in de Fransche wereld hieraan voortdurend wordt gewerkt. Zoo vermeldt het congresverslag betreffende Tunesië eveneens het bedoelde streven; zoo ook dat betreffende Madagascar, waar opgemerkt wordt: dat men, door het bouwtoezicht, het beginsel der segregatie heeft verwezenlijkt, — zonder te vervallen in gevaarlijke rassen-bevoorechting („sans recourir au procédé dangereux de la discrimination des races”).

Over de bijzonderheden van het congres kan hier overigens niet te breed worden uitgeweid. Genoeg zij het te constateeren, dat door rapporten, mondelinge mededeelingen, lichtbeelden en filmvertooningen vele wetenswaardigheden onder de aandacht der congresbezoekers werden gebracht. De koloniale tentoonstelling zelve, — waar het congres in de Cité des Informations werd gehouden, — diende mede als illustratie. Voorts werd een congres-tocht georganiseerd naar de bekende tuinsteden in den omtrek van Parijs, waar voor de aanwezige architecten blijkbaar verschillende bijzonderheden stof gaven tot vergelijkingen inzake woningbouw voor subtropische streken. Niet de geringste merkwaardigheid van het congres was misschien de verschijning van den grijzen Lyautey zelf en de hoogst huiselijke en gemoeidelijke wijze waarop door hem de openingsplechtigheid werd opgevat. Later zat hij ook nog aan bij het banket, waar een deel der Hollandsche kolonie eveneens aanwezig was en waar een eereplaats tegenover den maarschalk was bewaard voor Dr. Koningsberger, den onvermoeiden leider van het Nederlandsche congressen-comité, en Mevrouw Koningsberger.

De herinnering aan den pionier van Marokko werpt van zelf een glans op zijn mooi denkbeeld: de Internationale Instelling voor Stadsontwik-

keling. Onvermoeid in den arbeid, bemind bij de Marokkaansche bevolking, vereerd bij zijn Fransche landgenooten, heeft Lyautey zich een gedenkteeken gesticht in het hedendaagsche Marokko en zijn steden. En als zijn scheppende geest blijft voortleven in de Internationale Instelling, mag men met reden verwachten, dat zij bevordelijk zal blijken voor studiën en werkzaamheden, die óók Nederl.-Indië ten goede zullen komen.

Mr. A. B. COHEN STUART.

De regentschapsraden in West-Java.

II

Regentschapskiesordonnantie.

De beginselen, die thans in de Regentschapskiesordonnantie (Staatsblad 1927 No. 529) zijn vastgelegd, zijn het resultaat van nauwgezette overweging.

Aanvaard is een rechtstreeksch en zoo algemeen mogelijk kiesrecht, alleen beperkt voorzover de eischen der verkiezingstechniek het noodig maken. Om deze laatste reden is de verkiezing getrapt.

Hoe goed de beginselen omtrent het kiesrecht op zich zelf ook mogen zijn, in de praktijk voldoen ze in vele opzichten nog niet aan de verwachtingen, welke men dienaangaande heeft gekoesterd.

De resultaten der gehouden verkiezingen voor kiesmannen en leden van de raden bevredigen zeer velen niet. Lees o. a. het prae-advies van Dr. Levelt, uitgebracht op het Decentralisatiecongres te Bandoeng op den 14den, 15den en 16den Mei 1931 en de daarop gevolgde discussies. Het is een goede raad van Dr. de Kat Angelino in zijn boek „Staatkundig beleid en Bestuurszorg in Nederlandsch-Indië” IIde deel bladzijde 436 om de bestaande kiesrechtregeling niet te overladen met critiek.

Men beschouwe dit kiesrecht veeleer als één der vele, noodzakelijkerwijze van boven *geïnspireerde kunstmiddeltjes om de horizon te verruimen*. Geen enkel systeem zou ons immers in deze materie bevrediging kunnen schenken.

De raad van Dr. de Kat Angelino was goed bedoeld en op zijn plaats, desondanks weerhoudt die mij niet om juist over het bestaande kiesrecht mijn gedachten te laten gaan, de ernstige fouten, die naar mijn oordeel aan de regeling nog vastkleven te constateeren en om ten slotte de middelen aan te geven, die m. i. in het belang der zaak zouden kunnen worden aangewend voor het verkrijgen van een betere regeling.

De bevolking en haar desavertegenwoordigers, de kiesmannen, hadden en hebben thans uiteraard nog geen goed inzicht in het doel en de werk-

wijze van de regentschapsraden. In de stadsgemeenten met Gemeenteraden met een 25 jarige ervaring is het echter ook weinig anders gesteld.

Tijdens de eerste verkiezing voor kiesmannen in 1925 gingen ongelooflijke verhalen rond omtrent de kiesmannen, b.v. als zouden ze bestemd zijn voor oorlogsmateriaal. Het was wel een moeilijke taak van het B.B., inzonderheid van het Inlandsche deel om de nieuwe instelling bij de breede massa der bevolking te „introduceeren”.

Desa in desa uit ging de Inlandsche B. B. ambtenaar rond om de bevoking *politiek op te voeden*, haar te vertellen wat voor nieuws er in de negrie (de hoofdplaats van het regentschap) zou komen, waar de vroede mannen, haar vertegenwoordigers, op geregelde tijden bij elkaar zouden komen om te beslissen over haar wel en wee. Hij vertelde verder, wat het autonoom regentschap zou beteekenen. Een „desa in het groot” — 2 à 3 honderd maal groter — met aan het hoofd een college van gemengde samenstelling, met recht van autonomie, en zelfbestuur. En voorts: het regentschap heeft te zorgen voor de instandhouding van de wegen, die bij het regentschap in beheer zijn, voor de regeling der passers, verlichting enz. en heeft om de bovengenoemde zaken goed te kunnen verzorgen, recht van belastingheffing.

De vertegenwoordigers zullen moeten worden verkozen getrapt door kiesmannen.

Dat alles dwarrelde in het eenvoudige brein van de duizenden in de desa en natuurlijk begrepen de menschen niets van het gesprokene, al beschikte de ambtenaar over het talent van Brugman.

De geheime verkiezing van kiesmannen was voor vele streken een novum, zelfs de verkiezingen zelf. Op vele plaatsen was het niet zonder veel moeite om de noodige kiesmannen te krijgen. Schuchter vroegen enkelen, welk voordeel de kiesmannen zouden krijgen en of ze zich konden beschouwen als vertegenwoordigers van de bevolking om eventueele klachten bij het B. B. of elders voor te brengen.

Wanneer ze van den ambtenaar te hooren kregen, dat er aan het „ambt” van kiesman geen voordeel was verbonden, maar dat ze op een door den Wedana te bepalen tijd ter hoofdplaats van het district hadden te verschijnen om een verkiezingsbiljet in te vullen, keken zij den ambtenaar teleurgesteld aan en dachten: „weer een prentah meer”.

En alweer was het de B. B. ambtenaar om de kiesmannen duidelijk te maken, dat zij die werkzaamheden hadden te doen ten behoeve van het algemeen belang.

Wanneer er enkele „brutalen” den ambtenaar vroegen of ze tijdens de verkiezingen thuis mochten blijven, kregen ze als antwoord: „Stel

eens het geval voor, dat de kiesmannen op den verkiezingsdag wegblijven, hoe zou ik mij dat kunnen verantwoorden tegenover mijn chefs?"

En ter wille van den Inlandschen ambtenaar waren de kiesmannen present op den verkiezingsdag ter districtshoofdplaats, die soms 10 tot 20 palen verwijderd zijn van de woonplaatsen der kiesmannen.

Wanneer de Inlandsche ambtenaar eens vrij tot de kiesmannen had kunnen zeggen, dat zij wanneer zij er lust in hadden, tijdens den verkiezingsdag thuis konden blijven, dan zouden zeker de meeste leden van den raad benoemd moeten zijn geworden.

Nu de Inlandsche ambtenaren echter, naar mij werd verteld, zich onthielden van dergelijke mededeelingen, was de opkomst van de kiesmannen zeer groot nl. van 74 tot 90 % van het aantal kiesmannen. Zie o. a. het Decentralisatieverslag over 1929 bladzijde 202.

Hoe was het gesteld met de politieke vereenigingen?

Hadden zij geen contact gezocht en g. kregen met de eenvoudigen in de desa, in wier macht in den grond van de zaak de samenstelling van de vertegenwoordiging in het nieuwe college berust?

Behoudens de non-coöperatieve P. S. I. I. en de niet meer bestaande P. N. I. hadden eenige politieke vereenigingen zooals Pasoendan, Kaoem Batawi en Boedi Oetomo inderdaad contact gezocht met de kiesmannen, echter in veel mindere mate met de kiezers, doch het succes was, zooals eerder is gemeld, over het algemeen slechts zeer matig geweest om niet te spreken van bedroevend. Het kon in verband met de gebrekkige organisatie der partijen ook niet anders verwacht worden. De associatievereenigingen als de N. I. V. B. en de P. E. B. lieten haast niets van zich hooren.

Wat gebeurde er op den dag van de verkiezing van de leden van den raad?

Op dien dag kwamen de kiesmannen van heinde en ver soms met hun betrokken desahoofden ter hoofdplaats van het district, medenemende hun toegezonden oproepingsbrieven.

Op het kantoor van het districtshoofd, waar plaatsen voor de stemming werden gereserveerd — hokjes met lessenaars — was aanwezig de Wedana als voorzitter van het stemkantoor met eenige leden. Een enkele vereenigingsman was vóór den ingang van het kantoor aanwezig.

Een kiesman kreeg van den voorzitter van het stemkantoor een stembiljet, ging daarmee naar één der lessenaars. Een stuk beschreven papier kwam uit den zak van den man te voorschijn.

Er stonden een paar namen op nl. die van den Wedana en van den Assistent-Wedana, namen,

die door de kiesmannen niet konden worden onthouden, terwijl zij er ook geen prijs op stelden die te weten.

Een naam zooals b. v. die van Raden Kandoroean Soeriatanoeatmadja is voor den desman niet te onthouden en bovendien noemt de bevolking zijn Wedana haast altijd bij zijn betrekking als „djoeragan Wedana, djoeragan Ranga, djoeragan Tjamat, djoeragan Assistent-Wedana" zelden dus bij den naam. Het wordt vaak als een onbeleefdheid beschouwd om de hoogen bij den naam, vooral den jeugdnaam aan te spreken en te noemen.

Het overschrijven der namen vorderde zeer langzaam, vijf, tien, vijftien munuten waren ermee gemoeid om alleen de twee namen op te schrijven.

Een andere kiesman verscheen en kreeg eveneens een stembiljet, ging naar een anderen lessenaar, had geen aantekeningen bij zich.

Hij bestudeerde de kandidatenlijst vol namen, heel lange, die hij niet kende.

Wie zou hij moeten kiezen? De personen, die op de vergaderingen zooveel wisten te vertellen over de nieuwe instellingen waren toch de Assistent-Wedana en de Wedana en niemand anders.

Wie zouden als leden van den raad beter op hun plaats zijn als de genoemde ambtenaren, die zoo goed op de hoogte waren van de bepalingen?

Alweer werden de namen van de hoofden opgeschreven.

Een derde kreeg van een vereenigingsman een briefje toegestopt, ging naar den voorzitter van het stemkantoor om zijn biljet te ontvangen. Bij den lessenaar gekomen, opende hij den hem toegestopten brief, las een naam, die hij niet kende, een naam van iemand, die in de Negrie woonde.

Neen dacht hij, hij kende alleen den Wedana, den Assistent-Wedana en den Penghoeloe; deze hadden op de vergaderingen zooveel gesproken over de regentschapsraden. Die zouden toch beter de zaken kennen dan de man met den onbekenden naam.

Alweer kwamen de namen van de bestuursambtenaren op het stembiljet voor.

Een vierde kwam, vulde het stembiljet in. Hij had op één der vergaderingen in de desa van den Assistent-Wedana gehoord, dat Hadji Karim Karim, die als voorbeeld door den Assistent-Wedana werd gesteld, voldeed aan de vereischten, welke aan het lidmaatschap van den raad worden gesteld.

Hadji Karim's naam stond na eenige minuten op het stembiljet.

Een vijfde kwam en had ook een stembiljet in te vullen.

Hij vroeg den voorzitter schuchter of een ander, een „wakil", het biljet mocht invullen. Aangezien hij niet hulpbehoevend was, kon aan zijn verzoek

niet worden voldaan. Schoorvoetend ging de man naar een lessenaar.

Zou hij Soeta, het wegens onbetrouwbaarheid ontslagen dorps hoofd, een „pokrol bamboe”, die op het erf van het kantoor rondliep, kiezen? Soeta had hem zoo dringend gevraagd om zijn naam in het stembiljet op te nemen.

Met tegenzin voldeed hij aan het verzoek. Hij liet echter niet na om ook de namen van den Wedana en den Assistent-Wedana in het biljet op te nemen.

Een ander kiesman kwam voor den voorzitter van het stemkantoor om zijn biljet te ontvangen. Hij was een witte raaf. Ging naar een lessenaar, schreef het biljet vol, zonder de namen van de hoofden op te nemen. De kiesman was een lid van een politieke partij.

De voorzitter trof een regeling, dat de kiesmannen, die veraf woonden, het eerst werden geholpen, doch het kon niet worden voorkomen, dat toen de verkiezing heel laat in den namiddag was afgelopen, er nog vele kiesmannen waren, die niet op denzelfden dag thuis konden zijn. Zij moesten dus overnachten hetzij ter districtshoofdplaats of elders.

De stembiljetten werden uit de bus gehaald en door elkaar gegooid, genummerd en daarna opgeschreven.

Het kostte moeite om het geschrevene te lezen. De biljetten bevatten in het algemeen weinig namen, twee of drie voor 2 of 3 plaatsen. Dat gaf moeilijkheden bij een tusschentijdsche verkiezing.

Wanneer de uitslag der verkiezing werd bekend gemaakt, dan was er haast niemand in de zaal aanwezig. Iedereen wist immers van te voren wie verkozen zouden worden.

Met de bovengeschetste wijze van doen van de kiesmannen meende ik voldoende te hebben aangetoond, waarom er zooveel bestuursambtenaren in de raden zijn gekomen.

Enkele personen van de politieke vereenigen meenden, dat de Inlandsche bestuursambtenaren misbruik hadden gemaakt van hun macht om zich te laten kiezen en dat dus door „politieke corruptie” de Inlandsche ambtenaren raadszetels hadden gekregen.

De verdachtmaking is echter m. i. op niets gegrond. M. i. zijn de ambtenaren in de raden gekomen, omdat zij als de historische hoofden en thans als politieke opvoeders aangewezen, degenen waren, die contact hebben gehad zoowel met de kiezers als met de kiesmannen.

Welke conclusies zijn er nu uit het bovenstaande omtrent het kiesstelsel te trekken?

De bestaande kiesregeling is m. i. theoretisch in het algemeen wel juist, doch in de praktijk is gebleken, dat daaraan nog fouten kleven, die m. i. zonder veel bezwaren goed te maken zijn.

De kiesregeling is voor den eenvoudigen desamen voorshands nog te ingewikkeld. De tani begrijpt niet, waarvoor die ingewikkeldheid noodig is om personen in den raad te krijgen, die hem moeten vertegenwoordigen. De werking der raden is voor hem eveneens onbegrijpelijk, omdat ze voor een groot deel te weinig tot den „tani” spreekt.

Een kiesregeling was voor een deel van West-Java tevoren niet of nauwelijks bekend. *De verplichte geheime verkiezing* van kiesmannen is daarom voor den tani, vooral voor den tani van die streken, waar geen desa's zijn of waar de desa's nog slechts kort geleden zijn ingesteld, zoo gecompliceerd, dat de kiezers er niets van snapten.

Zelfs in oudere desa's is een geheime verkiezing niet overal gebruikelijk. Dit systeem is gewoonlijk alleen daar bekend, waar er veel liefhebbers voor het ambt van loerah zijn.

Voor het verkrijgen van een redelijke vertegenwoordiging van de bevolking in de raden is m. i. *voorshands* de eenvoudigste weg om de bevolking in twee groepen te verdeelen: de breede massa analphabeten en de alphabeten. (De Stuwgroep en anderen bepleitten dit stelsel en het volgende eveneens).

De analphabeten worden practisch gevormd door den groep van tani's. Deze geven men een vertegenwoordiging in den raad door benoeming.

De alphabeten kiezen rechtstreeks. Om kiezer te zijn, moet de persoon zich zelf aangeven bij het onderdistrictshoofd, na bekendmaking door het B. B. Het aantal benoemden dient grooter te zijn dan dat der verkozenen b. v. in de verhouding van 2 : 1.

Deze zetelverdeling worde op geregelde tijdstippen herzien, naarmate er meer alphabeten komen. De benoeming worde geleidelijk beperkt om ten slotte in de m. i. nog verre toekomst geheel te verdwijnen.

Er is m. i. geen aanleiding om te veronderstellen, dat door de benoemingen de raden eenzijdig zullen worden bezet.

De practijk heeft ons geleerd, dat het benoemingsrecht over het algemeen zeer liberaal is toegepast. Wil men het recht eenigszins aan banden leggen, zoo is er n. m. b. m. geen bezwaar tegen om de voordrachten van de Regenten, zonder de motiveering, openbaar te maken.

De Commissie tot herziening van de staatsinrichting van Nederlandsch-Indië (Commissie Prof. Mr. Carpentier Alting) bepleitte in haar verslag omtrent het te verleenen kiesrecht aan de bevolking eveneens een verdeling van de bevolking in twee groepen nl. analphabeten en alphabeten.

Zij wilde, dat aan de alphabeten rechtstreeksch kiesrecht worde toegekend en de analphabeten getrap, kiezen middels kiesmannen.

Bij dit stelsel blijven de bovengemelde bezwaren bestaan.

Wenscht men niettegenstaande de bezwaren vast te houden aan het bestaande stelsel, zoo lijkt het mij zeer urgent om de geheime verkiezing der kiesmannen niet verplichtend te stellen.

Wanneer er in de betrekkelijke bepaling wordt opgenomen, dat de verkiezingen der kiesmannen *zooveel mogelijk* geheim worden gehouden, is aan het bezwaar tegemoet gekomen.

De kiesdistricten moeten worden vereenvoudigd.

Het administratieve onderdistrict worde aangezien als het kiesdistrict. Dit denkbeeld is niet nieuw. In 1919 was ook de Regeering deze meening toegedaan. (zie de memorie van toelichting op het ontwerp van het besluit tot verhooging van de voorloopig vastgestelde begrooting voor 1920 ten behoeve van de instelling van regentschapsraden op Java en Madoera. Volksraads eerste gewone zitting 1919 onderwerp 20 hoofdstuk 2 bladzijde 11).

Zolang er nog geen goed georganiseerde politieke partijen of kiesverenigingen te vinden zijn, die contact zoeken met de kiezers en kiesmannen, is het zeer wenschelijk, dat de kiesmannen vergoeding krijgen van vervoerkosten naar het stembureau, naar den maatstaf van de Inlandsche getuigen, die als getuigen voor den Landraad moeten verschijnen.

Dit lijkt mij niet meer dan billijk toe.

De bevolking begrijpt de geheele nieuwe instelling niet, moet om aan de „nieuwe prentah” — alszoodanig wordt het opgevat — te voldoen, zich nog geldelijke uitgaven getroosten.

De andere groep kiezers d. z. de leden van de Regentschaps-, Stadsgemeente- en Locale raden kunnen, wanneer zij bij elkaar komen om leden voor den Provincialen Raad en den Volksraad te kiezen, veelal declareeren en krijgen zittingsgelden op den koop toe.

Het invullen van de stembiljetten vordert zoo veel tijd.

Zeer vele kiesmannen kunnen de stemkaarten niet behoorlijk invullen. M. i. kan zonder bezwaar de kandidatenlijst als stemkaart dienstbaar gemaakt worden. Men heeft slechts twee kolommen vóór de namen der kandidaten te trekken en daarvoor vierkante blokjes te doen drukken. Bij de verkiezing heeft de kiesman het blokje vóór den naam van den candidaat, die hij kiest met potlood zwart te maken en te nummeren volgens diens voorkeur en daarna gevouwen in de stembus te stoppen.

Het is m. i. wenschelijk, dat als voorzitter van het stembureau een ander persoon kan worden aangewezen dan het Hoofd van het district.

De praktijk heeft geleerd, dat tijdens de verkiezingen altijd zooveel personeel van den We-

dana aanwezig is, zooals Assistent-Wedana's Mantri's-politie, politie-agenten in uniform. Dit quorum lijkt mij niet aanbevelenswaard voor dergelijke verkiezingen.

Men geve den Regent de bevoegdheid andere personen als voorzitter van het stembureau aan te wijzen dan het districtshoofd.

De Wedana's zelf zullen er blij mee zijn.

(Wordt vervolgd.)

A. N.

Aantasting van autonomie.

Onder dezen titel behandelt de heer Margono in het blad van 16 Januari eene uitspraak van het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Midden-Java betreffende eene door den Regentschapsraad van Keboemen vastgestelde terreingebruikverordening.

Zijne conclusies geven mij aanleiding tot de volgende opmerkingen, waarbij ik terwille van de duidelijkheid die conclusies nog even woordelijk aanhaal. De eerste luidt als volg:

1. „De locale terreingebruikverordening is „geworden provinciale verordening en geldt „dus alleen voor het gebied van de provincie. In werkelijkheid geldt ze echter „wel voor de provincie als voor de regentschappen. Deze geldigverklaring voor de „regentschappen geschiedde onderhandsch, „d.w.z. per brief. De vraag rijst in dit verband „Waaraan ontleent het college de „bevoegdheid om een provinciale verordening onderhandsch van kracht te verklaren „voor de regentschappen? Mag op grond „van evenbedoelde bevoegdheid het college „van gecommiteerden van een regentschapsraad ook een regentschapsverordening „middels een paar brieven toepasselijk verklaren „voor de in dat regentschap gelegen „desa's?”.

Opgemerkt wordt, dat van-kracht-verklaring per brief van een provinciale verordening niet heeft plaats gehad. De moeilijkheid ligt hierin, dat bij de bestuurshervorming in Midden-Java de terreinen, welke vroeger in beheer waren bij de locale ressorten, zijn verdeeld over de provincie en de regentschappen. De desbetreffende verordeningen bleven echter van kracht als provinciale verordeningen. Aangezien echter de regentschappen bij de uitgifte in gebruik van de aan hun beheer toevertrouwde gronden bepaalde voorschriften noodig hadden en zij die niet aanstonds uit den grond konden stampen, gaven de provinciale autoriteiten aan de regentschapsbesturen in overweging voorloopig t. a. v. het uitgeven in gebruik van deze gronden dezelfde locale voorschriften te

blijven toepassen, als voorheen geschiedde, onder mededeeling, dat deze praktijk achteraf gewettigd zou kunnen worden door de desbetreffende voormalige locale verordeningen met terugwerkende kracht als regentschapsverordeningen van kracht te verklaren.

2. „Bestaat er eenig bezwaar” vraagt de heer Margono verder de regentschapsverordening terug te doen werken tot den 1sten Januari 1930? Indien deze regentschapsverordening m. m. overeenkomt met de oude locale verordening, wordt op die manier dan geen wettige basis verleend aan de meer bedoelde heffingen?”

Hiertegen zou alleen dan geen bezwaar bestaan, indien de regentschapsverordening inderdaad geheel gelijklopend was, speciaal voor wat de verschillende tarieven betreft, aan de oude locale verordening. Dit was echter niet het geval; zoo werd de retributie voor het gebruik van grond voor railbanen aanmerkelijk hooger gesteld dan die van de locale verordening.

3. „Kunnen” — vraagt de heer Margono tenslotte — de locale terreingebruikverordeningen niet van kracht verklaard worden voor de regentschappen in Midden-Java met uitzondering van het regentschap Keboemen?

„Is het noodzakelijk op grond van de door het college van gedeputeerden aangevoerde motieven de verordening in te trekken? Is de verordening geheel foutief? Dat is den regentschapsraad niet medegedeeld. Is de raad niet competent de bedoelde verordening in het leven te roepen?

„Is getreden op het gebied van den hoo-geren wetgever dan wel in de regelingen van huishoudelijke belangen van binnen het regentschap gelegen desa's?”

Op de eerste vraag kan niet anders dan bevestigend worden geantwoord. De laatste vragen gaan, naar het mij voorkomt, verder dan in dit geval noodig is. Immers, het gaat geenszins om de vraag of de regentschapsraad competent was tot vaststelling dezer verordening; daaraan kan n. m. m. niet worden getwijfeld. De heer Margono heeft wellicht uit het onthouden van goedkeuring geconcludeerd, dat de raad naar het oordeel van Gedeputeerden zijn bevoegdheden overschreden heeft. Dit is inderdaad een van de redenen, welke tot weigering van goedkeuring zou kunnen leiden, doch deze reden deed zich niet voor.

In het onderwerpelijke geval kon niet tot goedkeuring worden overgegaan *op grond van het ontbreken van overgangsbepalingen* tot wettiging van de gedragslijn, welke sinds 1 Januari 1930 was gevolgd en tot aanpassing vzn. van de nog loopende vergunningen aan de nieuwe voorschriften. Die wettiging kon op drie manieren verkregen

worden, nl. 1e. door van-kracht-verklaring als regentschapsverordening, met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1930 van de als provinciale verordening gehandhaafde locale verordening 2e. door vaststelling van een nieuwe regentschapsverordening, welke geheel gelijklopend is aan de bedoelde locale verordening en terugwerkt tot 1 Januari 1930 (zie hierboven sub 2), en 3e. door vaststelling van een regentschapsverordening als thans door den Regentschapsraad in het leven geroepen, doch aangevuld met de noodige overgangsbepalingen voor het tijdperk van 1 Januari 1930 tijdstip van in werking treden der nieuwe verordening.

Juist door het ontbreken van de bedoelde overgangsbepalingen kon de regentschapsverordening van Keboemen niet worden goedgekeurd.

Het regentschapsbestuur heeft inmiddels nader voorgesteld aan de bezwaren tegemoet te komen door te bepalen, dat de verordening eerst met ingang van een nader te bepalen tijdstip (na de overdracht der locale verordening als regentschapsverordening) in werking zal treden. Hiertegen bestond uiteraard geenerlei bedenking, zoodat wellicht ook de heer Margono reeds is gerust gesteld.

Autonomie is inderdaad een kostbaar goed, doch aan den anderen kant mag niet worden vergeten, dat in sommige gevallen de zelfwerkzaamheid der verschillende organen van het staatsbestel door de wet is beperkt door middel van preventief toezicht (goedkeuring) van hogere organen. De wettige uitoefening van dit toezicht kan niet worden aangemerkt als aantasting van autonomie.

Februari 1931

R.

Decentraliana.

Het verleen van een subsidie tot een bedrag gelijk aan de gestorte openbare vermakelijkheidsbelasting (art. 78 S.G.O. en art. 59 R.O.)

De Gouverneur van Oost-Java, heeft namen het College van Gedeputeerden van Oost-Java een schrijven dd. 5 Februari 1932, No. F 12/1/22, gericht aan de Burgemeesters en Regenten in die provincie van den volgende inhoud:

„In den laatsten tijd komt het in de praktijk herhaaldelijk voor, dat uitvoeringen, wedstrijden e. d., waarvan de netto-opbrengst is bestemd voor liefdadige doeleinden (o. a. steun aan werklozen) vrijstelling wordt verleend van het betalen van vermakelijkheidsbelasting of wel, dat de in die gevallen betaalde vermakelijkheidsbelasting wordt gerestitueerd.

Naar aanleiding hiervan heb ik, namens het College van Gedeputeerden de eer, de aandacht

van UHoogEdelGestrenge te vestigen op het bepaalde in artikel 78, 3e. lid, Stadsgemeente-Ordonnantie, volgens hetwelk alleen teruggaaf of nantie

vrijstelling van belasting kan geschieden in de gevallen en op de wijze, in de belastingverordening voorzien.

Daar in het algemeen in de verordeningen op de heffing eener gemakkelijksbelasting vrijstellingen en restituties om bovengenoemde redenen niet zijn geregeld, *) zijn dergelijke besluiten derhalve in strijd met de ordonnantie en daardoor ongeoorloofd.

Is het evenwel in voorkomende gevallen niet gewenscht te achten, dat uit gemakkelijksheden ten behoeve van liefdadige doeleinden inkomsten worden getrokken, dan zal de betaalde belasting wel in den vorm van een subsidie kunnen worden teruggegeven.

Voor zooveel noodig, verzoek ik U beleefd in den vervolge met het bovenstaande rekening te willen houden”.

Uit dit schrijven blijkt, dat het College van Gedeputeerden van Oost-Java het verleen van een subsidie tot een bedrag gelijk aan de gestorte openbare gemakkelijksbelasting niet in strijd acht met art. 78, 3e lid, S.G.O. en art. 59, 3e lid, R.O., zulks in tegenstelling met het standpunt van het College van Gedeputeerden van West-Java, vermeld in de aflevering van 16 Januari (blz. 24) van dit blad.

Stabiliteit in de gemeentelijke begrootingspolitiek.**)

Nivelleer, zooveel zulks mogelijk is zonder miskenning van het onvermijdelijk behoeften-accreder gemeenschap, de opeenvolgende begrootingen van uitgaven.

Met deze waarschuwing eindigden wij ons vorig artikel.

Nu geven wij aanstonds toe, dat het begrip „maatschappelijk, noodzakelijk of nuttig” geen enkele begrenzing of houvast biedt, speelbal als het is van den sociaal-politiek waan van den dag.

Een heilzaam correctief kan echter gelegen zijn in het goedkeuringsrecht van gedeputeerden, welk

*)De ingewijden weten waaraan het systeem om in plaats van vrijstelling van belasting een subsidie te verleen ten behoeve van de gemakkelijksbelasting, zijn ontstaan heeft te danken. Onder de werking van de oude accresregeling beteelede elke vrijstelling ook een mindere accresuitkeering, twee jaren later, tot een gelijk bedrag. Met het subsidie-systeem werd hieraan ontkomen. K.

**) Vervolg blz. 27 Loc. Bel. 1932.

College in een rustiger atmosfeer — minder vertroebeld door de politieke hartstochten die den gemeenteraad beroerden — de verschillende desiderata op hunne noodzakelijkheid heeft te toetsen.

Te eerder zal dat correctief in werking treden, wanneer de druk der gemeentebelastingen ter voldoening aan de desiderata, staat te worden opgevoerd, in verband met de concurrerende bevoegdheid der Provincie tot belastingheffing. Alsdan spreekt het eigen belang van de hogere gemeenschap een woordje mee.

Wenden wij ons nu naar de ontvangst-zijde van het gemeentelijk budget, dan zien we dat de gewone inkomsten der gemeente zijn te splitsen in de volgende hoofdgroepen:

a. Bijdragen van het Gouvernement in de algemeene kosten der gemeente, (z.g. vast bedrag en accresuitkeering);

b. Bijdragen van het Gouvernement in de kosten van bepaalde werken en tot instandhouding van bepaalde inrichtingen (subsidies);

c. Belastingen.

d. Retributiën, zijnde geheele of gedeeltelijke vergoeding voor ten behoeve van particulieren en bedrijven verrichte diensten en/of geleverde materialen (begraafplaatsen, ophalen vuil, beerputreiniging, werken voor derden, keurloonen, schoolgelden e.d.g.);

e. Retributiën, andere dan die sub d bedoeld, waartegenover geen bepaalde uitgaven staan (tijdelijke afstand in gebruik van openbare terreinen bij de gemeente in beheer);

f. Winsten der bedrijven;

g. Verrekeningen;

h. Diverse baten,

De ontvangsten onder a. c. e. f en h, verdienen onze bijzondere belangstelling, wijl zij van algemeen aard zijn, en moeten dienen voor dekking van den gewonen dienst in het algemeen. Men kan voor deze middelen geen bepaalde groep van uitgaven aanwijzen, voor dekking waarvan ze zouden moeten dienen. Zij maken derhalve het inkomen uit van het huishouden der gemeente als publiekrechtelijk lichaam.

En van deze groepen van ontvangsten zijn het weer die onder c t/m f welke meer speciaal eene nadere bespreking behoeven, aangezien de gemeente m. b. t. deze ontvangsten in beginsel autonoom staat. Ten opzichte van de Regeeringsuitkeeringen wordt in depressie-perioden maar al te gauw de dooddoener gehanteerd — „waar niets is verliest zelfs de Keizer zijn recht”. De lagere gemeenschappen hebben dit in den jongsten tijd aan den lijve ondervonden.

Belastingen. Bij het lezen van dit woord — vooral nu — zal menig particulier, die eenige „ahnung” heeft van onzen opzet, een schamper lachje zich laten ontvallen. Psychologisch ver-

klaarbaar, doch niet gerechtvaardigd, immers van kortzichtigheid getuigend, zooals we zullen aantoonen.

De belastingen, van de gemeentenaren gevorderd, zijn :

1. die op het inkomen, hetzij eigen gemeentelijke heffing of in den vorm van opcenten op 's Landsinkomstenbelasting ;
2. die op de verteringen, als opcenten personeele belasting, vermakelijkheidsbelasting, recht op den verkoop van sterken drank (de laatste twee tevens economisch indirecte verteringsbelasting) ;
3. aequivalents-belastingen, bedoeld als een billijke bijdrage in de kosten der gemeentelijke werkzaamheid, van hen die geacht mogen worden in het bijzonder te profiteeren van bedoelde werkzaamheid : straatbelasting, baat-belasting enz. ;
4. belastingen welke *geheel* het karakter van bestemmingsheffingen zouden dragen indien hun opbrengst uitsluitend besteed werd ten behoeve der objecten, waarop zij betrekking hebben : vervoermiddelen-belastingen geheven naar het gewicht.

Gegeven nu het verloop van de conjunctuur als volgt : normale levendige bedrijfsgang en normale winsten, verhoogde koopkracht of consumptie-vermogen, met als gevolg opdrijving der goederen-prijzen stimulerend de speculatieve en onmatige uitbreiding van bedrijven waardoor weer abnormaal hoge kapitaal-rente en hoge loonen.

De derde en vierde fase vindt men duidelijk geschetst in de brochure „Wereldcrisis” door Prof. J. van Gelderen die daarvan het volgende beeld geeft :

Daarna verschuift het beeld van de voortbrenging. De prijzen zijn wel is waar nog hoog, maar ook de loonen en de interesten zijn gestegen en dus wordt de winst bedreigd, tenzij de prijzen blijven stijgen. Op dat moment beginnen echter de nieuwe mijnen af te leveren, de nieuwe spoorwegen worden in bedrijf gesteld, de scheepswerven laten de schepen van stapel loopen, de nieuwe hoogovens gaan produceeren, het verhoogde aanbod op de markt drukt de prijzen en de neiging van de prijzen om te stijgen wordt tegengewerkt, de prijzen gaan dalen.

Als dat gebeurt, wordt de winst van de bedrijven kleiner, zij beginnen arbeiders af te stooten en den bedrijfsgang te verlangzamen. Dat vertraagt het proces van vooruitgang, want door het ontslag van arbeiders en de verlaging der loonen wordt een deel der koopkracht weggenomen, ook van anderen, die op hun beurt minder goederen gaan koopen dan verwacht werd, waardoor de daling zich voortzet ook in andere

takken van industrie, zooals de levensmiddelen-nijverheid. Zoo gaan in de eene industrie na de andere de inkomens naar beneden.

De crisis is daar, wanneer de beurzen er op reageeren door den val der effectenkoersen. Terwijl dat gebeurt, wordt automatisch de productie door de ondernemingen, die op dat moment het normale uitzicht op winst verloren hebben, geremd. Dan volgt eerst een korte periode van crisis van $\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{4}$ jaar en daarna de algemeene débâcle, een ontstellend wantrouwen, het bedrijfsleven sleept zich eenigen tijd op verminderden voet voort. Dat noemt men de depressie, in welken toestand de maatschappij op het oogeblik ook verkeert.

Gegeven nu dit verloop van de conjunctuur, wat ligt meer voor de hand dan dat de gemeentelijke overheid voor haar gebied, in de fase van abnormale winsten en hoge loonen — wanneer de massa van particuliere ondernemers en werkers als het ware in een welvaartsroes zich uitlevend alle voorzichtigheid laat varen — nivelleerend en reserveerend optreedt in dier voege, dat zij de conjunctuur-gevoelige belastingen die het snelst reageeren op de ups en downs in de conjunctuur, opvoeren tot meer dan noodig is ter dekking van de gewone uitgaven, en dit meerdere oppot voor kwade dagen. Slaat de conjunctuur om, dan is het gemeentebestuur in staat gesteld om door verlaging dierzelfde belastingen en anderszins de funeste gevolgen van de depressie te helpen neutraliseeren.

Van zulk optreden late het gemeentebestuur zich vooral niet weerhouden door theoretischen twijfel *) als : „Levert de aanwending van de opbrengst der belastingen voor de individuen wel een nutssaldo op minstens even groot als eigen aanwending zou geven” of : „Is kapitaalvorming wel beter toevertrouwd aan de overheid dan aan de particulier”.

Want wij hebben hier te maken met abnormale perioden, en zoo het niet uitgesloten mocht zijn dat het particuliere element in den gemeenteraad eveneens in een hausse-roes bevangen is, tegenkating zal van die zijde juist minder te duchten zijn, omdat de winnende hand mild is, terwijl de burgemeester en de leidende hoofdamttenaren der gemeente, juist omdat zij ambtenaren zijn en nuchter blijven, tegen conjunctuur-overdrijving, remmend kunnen werkzaam zijn op de wijze als zooeven aangegeven, d.w.z. kunnen bevorderen de reserveering door verhooging van belastingen.

De conjunctuur-gevoelige belastingen, dat zijn

*) Men leze het van wantrouwen jegens de overheid vervulde werk van Prof. Bordewijk : De theorie der belastingen en het Nederlandsch belastingwezen.

de boven sub 1 en 2 genoemde heffingen, de inkomstenbelasting in het bijzonder, wegens de personaliseeringstendenz welke daarbij tot uiting is gebracht.

(Onze stem.)

Regeling opname gemeente ambtenaren in militaire hospitalen.

Burgemeester en wethouders van Magelang schreven aan den gemeenteraad, dat bij missive van 8 October ll. de burgemeester zich per request**) tot den gouverneur-generaal wendde, teneinde te verzoeken, dat ambtenaren, in dienst van locale ressorten, in gouvernements-ziekeninrichtingen en militaire hospitalen onder dezelfde gunstige voorwaarden worden opgenomen als gouvernements-ambtenaren.

Van het departement van Oorlog werd naar aanleiding hiervan een schrijven ontvangen, waarin medegedeeld werd, dat alvorens deze aangelegenheid in studie genomen wordt, vernomen moet worden, of er wel rekening is gehouden met het feit, dat wanneer gemeente-ambtenaren tegen 1% van hunne bezoldiging in de militaire hospitalen worden opgenomen, de gemeente voor elken patiënt per dag aan het departement van Oorlog een bepaald bedrag verschuldigd is.

Naar aanleiding van dit schrijven zijn B. en W. in tegendeel van meening, dat de gemeente-ambtenaren zooveel mogelijk behandeld moeten worden als gouvernements-ambtenaren.

Zij bieden thans den raad ter goedkeuring een besluit aan, waarin wordt vastgelegd dat:

ten eerste,..... gemeente-ambtenaren en hunne wettige gezinsleden, die op verklaring van den behandelenden geneesheer in militaire en centrale burgerlijke ziekeninrichtingen worden opgenomen, voor opname ter geneeskundige behandeling en verpleging in militaire en centrale burgerlijke ziekeninrichtingen zullen moeten betalen overeenkomstig de regelingen, geldende voor landsdienaren;

ten tweede, dat de onder ten eerste bedoelde betalingen zullen geschieden middels inhoudingen op de den belanghebbenden aankomende bezoldiging;

ten derde, dat de stadsgemeenteraad van Magelang op zich neemt de betalingen voor opname, verpleging, enz., van eerdergenoemde ambtenaren volgens de vastgestelde regelen, zooals aangehaald in eerdergenoemd schrijven van den legercommandant;

ten vierde, Zijne Excellentie den legercommandant beleefd te verzoeken, reeds thans, in afwachting van de beschikking der regeering, voorloopig machtiging te willen verleen, dat

ambtenaren der stadsgemeente Magelang in voorkomende gevallen op den zelfden voet als landsdienaren in het militaire hospitaal te Magelang kunnen worden opgenomen.

Uit den Volksraad.

De opheffing der kleine stadsgemeenten.

In de Volksraadsvergadering van 29 Januari jl. is bij de stemming over de motie-Soejono c.s. het voorstel om de kleine stadsgemeenten in de regentschappen op te lossen, met 21 stemmen vóór en 34 stemmen tegen, verworpen

Aangezien de dagbladen reeds uitvoerige artikelen aan deze kwestie gewijd hebben, kunnen wij hier met een algemeen overzicht volstaan, en willen wij ons hoofdzakelijk bepalen tot het standpunt daarbij door de I. E. V. V. R.-fractie ingenomen.

*

De motie-Soejono c.s.

De motie, ingediend door de Heeren Soejono, Prawotokoesoemo, Kasimo, Wirjopranoto, Noto-soetarso en Van Mook, luidde zooals zij later gewijzigd was:

„De Volksraad,

van oordeel, dat wellicht eenige der kleinere stadsgemeenten op Java in haar huidig stadium van ontwikkeling in wezen en beteekenis niet meer zijn dan de hoofdplaats van het regentschap of een deel van het regentschap, waarin elk dier gemeenten is gelegen,

dat het zoowel ter versterking van de bestaans- en ontwikkelingsvoorwaarden voor de betrokken autonome regentschappen als ter verkrijging van bezuiniging wenschelijk zou kunnen zijn bedoelde stadsgemeenten in de regentschappen op te lossen,

dat hierdoor de voordeelen der decentralisatie, op grond waarvan die stadsgemeenten destijds in het leven zijn geroepen, verzekerd zullen blijven, terwijl tevens gezorgd kan worden, dat aan de behartiging van bijzondere groepsbelangen niet tekort wordt gedaan,

noodigt de Regeering uit den hierboven bepleiten maatregel in overweging en onderzoek te willen nemen”.

*

Het standpunt der Regeering.

Naar aanleiding van de motie heeft de Regeering aan den Volksraad medegedeeld, dat alvorens tot de instelling der drie Java-provincies werd overgegaan, de vraag, of het wenschelijk moet worden geacht een of meer der bestaande gemeenten op te heffen en op te lossen in het om-

**) Vgl. Loc. Bel. afl. 21 - 1931 blz. 857.

liggende regentschap, het onderwerp is geweest van een nauwgezet onderzoek. Daarbij stond voorop, dat handhaving slechts dan gerechtvaardigd was, indien de gemeente een zoodanig belangencomplex vertegenwoordigde, dat op dien grond instandhouding wenschelijk moest worden geacht.

Waar dit onderzoek eerst van recenten datum is, en de resultaten daarvan niet onjuist zijn gebleken, acht de Regeering geen aanleiding aanwezig ten deze wederom een onderzoek in te stellen.

Naar het oordeel der Regeering zijn aan de opheffing van een kleine stadsgemeente enkele voordeelen verbonden, zoo zullen b.v. diensten door combinatie op doelmatiger wijze kunnen worden ingericht, doch daartegenover zij niet uit het oog verloren, dat een zoodanige opheffing tevens zal moeten leiden tot een belangrijke versterking der regentschapssecretarieën, terwijl bovendien aandacht zal moeten worden geschonken aan de vraag, op welke wijze de functie, welke thans door den burgemeester, veelal burgemeester-secretaris, vervuld wordt als orgaan der gemeente, vervangen zal moeten worden.

*

Het standpunt van het I. E. V.

Voor de I. E. V. Volksraadsfractie sprak de Heer Mr. Blaauw, die het ondervolgende naar voren bracht.

De eerste indruk, die de motie bij ontvangst maakte, was er een van verrassing en wel omdat de vraag of de kleinere gemeenten al dan niet zullen worden opgeheven, of het leven dezer gemeenten wel is verantwoord, reeds bij herhaling in oogenschouw is genomen. Zoo zijn 4 van de 8 in de motie bedoelde kleine gemeenten pas in 1918 ingesteld, toen heeft men de vraag of daarvoor la dan niet reden bestond, in den breede bekeken en heeft men die vraag ook in den breede bevestigend beantwoord.

Later werd dezelfde kwestie weer ter sprake gebracht bij de instelling van de provincies en de daarin gelegen regentschappen, en wederom werd toen de vraag van de oplossing ontkennend beantwoord.

Dit alles voor oogen houdend vraagt men zich af, of de onderteekenaars van de motie wel voldoende eerbied hebben betoond voor de wetgeving van dit land en de rustige staatkundige ontwikkeling daarvan.

Nu wijzen de onderteekenaars van de motie erop, dat bij de onderzoekingen indertijd, onjuiste criteria zijn aangelegd, m.a.w. zijn zij van meening, dat er andere criteria moeten worden aangelegd, en daarom achten zij het niet raadzaam een toestand, dien zij verkeerd achten te

laten voortbestaan. Maar wanner dit een argument is om zich te keeren tegen de bestaande wetgeving, dan wees de Heer Blaauw er op, dat dit niet aangaat. Bij de aanneming van ieder onderwerp van wetgeving en vooral juist bij het accepteren van staatkundige inrichtingen, zijn er altijd voor en tegenstanders en de minderheid moet zich op een gegeven moment neerleggen bij de wenschen van de meerderheid, die i.c. geacht op Java te hebben gestemd vóór het voortbestaan van de kleinere stadsgemeenten en ook de toen aangelegde criteria als juist te hebben erkend. En dan gaat het niet aan, korten tijd later te kennen te geven, dat men het met deze criteria niet eens is en dat men daarom op den bestaanden toestand terug wenschte te komen.

Vragen wij ons nu af, welke veranderingen zich in den staatsrechtelijken toestand hebben voorgedaan, sedert het laatste onderzoek, waardoor een hernieuwd onderzoek gerechtvaardigd zou zijn, dan kunnen wij verwijzen naar de verklaring van de Regeering, die onomwonden te kennen heeft gegeven, dat Zij een dergelijke verandering niet ziet, dat Zij weet, wat er alzoo omgaat en dat Zij daarin geen aanleiding tot een hernieuwd onderzoek kan vinden.

Wat nu de door de onderteekenaars zelf naar voren gebrachte criteria betreft, komt al dadelijk naar voren het beroep op een mogelijk te verkrijgen bezuiniging. Juist in deze tijden van crisis is het bereiken van minder uitgaven een zeer aantrekkelijk argument, maar afgescheiden van het feit dat niet iedere mindere uitgaaf een bezuiniging beteekent, dient men toch een staatsrechtelijke inrichting niet te baseeren op mogelijk te verkrijgen bezuiniging bij een buitengewonen toestand, die thans vergt, zooveel mogelijk op uitgaven te korten. Is het te bewijzen, dat dit zonder nadeel geschiedt, dan kan men de bezuiniging accepteren, maar dan behoeft men die in 't geheel niet als een afzonderlijk argument naar voren te schuiven.

Voor een goede behartiging der belangen van verschillende territoiren is in het algemeen geld noodig, en wanneer men uitgaat van een systeem, om deze behartiging te vatten in het stelsel dat de minste kosten met zich brengt, dan zal in het algemeen een dergelijke decentralisatie meer nadeel dan voordeel brengen. Overigens heeft de Regeering er reeds de aandacht op gevestigd, dat de bezuiniging, die met de motie bedoeld wordt, waarschijnlijk is overschat.

Ten slotte als men wil bezuinigen, hetgeen in deze crisisomstandigheden zeer zeker gewenscht is, dan is zulks zeer zeker te bereiken door te streven naar samenwerking, niet alleen tusschen de regentschappen en de betrokken kleine gemeenten, maar ook tusschen de regentschappen

en de gemeenten onderling en met de provincies.

De Heer Blaauw wees in dit verband op de vervulling van functies voor publieke werken in de buitengewesten door ambtenaren van de B. O. W., waardoor verschillende kosten worden uitgespaard, en op de beschikbaarstelling van vee-artsen door de provincie voor gemeenten en regentschappen.

Wat de stelling, in de motie geponeerd, betreft, dat de kleinere stadsgemeenten op Java in haar huidig stadium van ontwikkeling en beteekenis niet meer zijn dan de hoofdplaatsen van de regentschappen, of wel van een gedeelte daarvan, rijst de vraag of men de zaak niet juist van den anderen kant moet bekijken. Zijn die kleinere gemeenten juist niet in het algemeen hoofdplaatsen van een regentschap geworden, omdat zij zeer belangrijke centra waren, omdat het in de lijn lag, als hoofdplaatsen van een regentschap een punt te nemen, dat boven andere punten in het regentschap in belang uitstak, hetzij als knooppunt van wegen, hetzij als belangrijke bevolkingscentra, hetzij als centrum in het algemeen op administratief, cultureel en economisch gebied?

Voor dit laatste pleit bijv. de drang welke ontstaat wanneer op een gegeven moment een andere plaats dan de regentschapshoofdplaats langzamerhand in beteekenis toeneemt, om dan het administratieve centrum te verplaatsen. Zoo is nog voor de bestuursvorming in den tijd, dat de assistent-resident in Pasoeroean was gevestigd, meermalen de wenschelijkheid naar voren gebracht, om deze bestuurszetel te verplaatsen naar Malang.

Men moet het karakter van de genoemde gemeenten afzonderlijk bekijken, los van het feit, of daar al dan niet een regentschapszetel is gevestigd. De vraag voor een instelling van een gemeenteraad in een zeker centrum is, of een dergelijk centrum voldoende belangen vertegenwoordigt, en of die belangen zich inderdaad in aard en wezen onderscheiden van de buiten die centra omgaan.

De Heer Blaauw ziet in het regentschap in de eerste plaats de vertegenwoordiging van de landelijke belangen tegenover die van de stedelingen, ten aanzien van dit punt is een zeer uiteenlopend karakter waarneembaar, waarop ook de Heer Wirjo-pranoto in zijn belangrijke rede gewezen heeft.

Bij de instelling van de provincies kon men geen betere criteria vinden dan de toen naar voren gebrachte voor het instellen of handhaven van een gemeenteraad:

- 1e. de aanwezigheid van een Europeesche bevolkingsgroep van minstens 700 zielen,
- 2e. een budget van minstens f 200.000 en min of meer daarmee in verband staande, de mogelijkheid om in een dergelijk ressort een burgemeester te kunnen bezoldigen.

Blijkens de laatste volkstelling zijn er al twee gemeenten die nog geen raad hebben en voor wie een Eur. bevolking van meer dan 700 zielen is geconstateerd, n.l. Djember en Tjimahi. Wanneer de Regeering nog zou willen onderzoeken of voor die plaatsen een budget van minstens f 200.000 zou kunnen worden afgezonderd, dan zou er over gedacht kunnen worden die twee plaatsen ook tot afzonderlijke gemeenten in te stellen.

Verder besprak de Heer Blaauw de andere argumenten door de voorstellers van de motie naar voren gebracht, welke allen min of meer ook gelden voor iedere gemeente, die op het oogenblik reeds bestaat, bijv. de verhouding burgemeester-regent, de verdeling van het belastinggebied, de scheiding van wetgeving, assainering, ziekenzorg, enz. Al die kwesties doen zich, zij 't ook in niet dezelfde mate voor ten aanzien van het contact tusschen het regentschap en de grootere gemeenten.

Wat ten slotte de oplossing in de regentschappen betreft, verwees de Heer Blaauw naar de begrotingen van de genoemde kleine gemeenten. Wanneer men die vergelijkt met de begrotingen der regentschappen, komt men tot eigenaardige conclusies. Als voorbeeld nam de Heer Blaauw de Gemeente Pasoeroean met eene begrooting van f 492.000. Wanneer deze opgelost zou worden in het regentschap, dat slechts een begrooting heeft van f 136.000 dan zou dit, volgens den Heer Blaauw gelijk staan aan het oplossen van 10 kg. suiker in 1 kg. water.

Dit verschil in grootte der begrotingen van de stadsgemeenten en de regentschapsraden vond de Heer Soejono juist een argument, dat voor de opheffing moest pleiten, omdat daaruit de conclusie kon worden getrokken; hoe hoger de begrooting dier raden, hoe duurder hun werkwijze. De Heer Soejono zag hierij echter over het hoofd, dat wanneer de grootte van een begrooting maatstaf is voor de al of niet ruime werkingsfeer van een openbaar ressort, men moet komen tot de consequentie, dat de ressorten met de hoogste begrotingen het duurste werken, en wanneer alleen de som der begrotingsposten volgens den Heer Soejono de noodzakelijkheid van oplossing van zulk een gemeente in het regentschap uitmaakt, dan zouden de stadsgemeenten Batavia en Soerabaia het eerst dienen te verdwijnen, dat althans zou het principe zijn.

* *

De motie Hamer c. s.

De opzet van de voorstellers der motie-Soejono was kennelijk het verstevigen van de positie en de autoriteit van den regentschapsraad. Een deel der V. R.-leden kwam echter bij de nadere studie van die motie tot eene geheel tegengestelde conclusie, n. l. dat de verzorging van de eigen plaatselijke behoeften het best tot haar recht komt, indien *volkomen* met de *eigen bijzondere* behoef-

ten en omstandigheden van elk bevolkingscentrum kan worden rekening gehouden en dat het beste middel om tot dit doel te geraken, is, de instelling van meerdere grootere bevolkingscentra als stadsgemeente, bijv. Garoet, Koedoes, Lawang, Djember, Tjimahi etc. Dit gaf aanleiding tot een motie ingediend door de Heeren Hamer, Roep en De Hoog, luidende als volgt:

„De Volksraad,
van oordeel, dat voor verschillende bevolkingscentra wellicht de tijd is aangebroken om als stadsgemeente te worden ingesteld, verzoekt de Regeering een onderzoek tot dat doel in te stellen en den Volksraad met den uitslag hiervan in kennis te stellen”.

De adviseur voor de decentralisatie, erkende dat een onderzoek, zooals in deze motie belichaamd is, geen noemenswaardige kosten met zich zou medebrengen. Hij moest echter de motie ontraden omdat deze tijden toch allerm minst geëigend zijn voor een dergelijk onderzoek, waar de verhoudingen verbroken zijn, en men dus slechts abnormale gegevens kan krijgen, zoodat de vrees gerechtvaardigd is, dat de conclusie, die men uit een dergelijk onderzoek zou moeten trekken, weinig betrouwbaar is.

De motie-Hamer in stemming gebracht, werd verworpen met 18 stemmen vóór en 37 stemmen tegen.

*

Tot zoover de motie Soejono en de — thans afgeslagen — aanval op de kleine gemeenten. Deze aanval kan echter wellicht over een paar jaren, en door de veranderde omstandigheden dan met meer kracht, worden herhaald.

Het beste wapen is dan een gezond en sterk gemeenteleven, een goede behartiging der belangen der gemeentenaren op elk gebied. Als deze behartiging er is, zal geen enkele stem opgaan voor de opname in het regentschap, al was 't alleen maar omdat men weet wat voor goeds men heeft en niet weet wat voor goeds men krijgt.

In de eerste plaats moet echter dan een persoonlijkheid, vol liefde voor de haar toevertrouwde, gemeente aan het hoofd staan. Daarnaast een zoo goed mogelijk samengestelde gemeenteraad. De wisselwerking van deze twee deelen zal de gemeente in volle mate ten goede komen.

Op de keus van den burgemeester kunnen de gemeenteraden slechts heel zijdelings invloed uitoefenen, de Regeering neme daarom bij Hare benoemingen voor de kleinere gemeenten nog meer discriminatie in acht dan anders en verwijdere (pensionneeren of anderszins) de minder goede.

(Onze Stem).

Maleische Gedeelte.

Pengawasan Madjelis Gedeputeerden atas anggaran-anggaran dari dewan- dewan kabupaten.

Sebagaimana telah diketahoei, pada persidangan tertanggal 3 Juni 1931 Dewan Kabupaten Brebes telah menetapkan soeatoe motie, jang bermaksoed memprotest sekeras-kerasnja atas pendirian Madjelis Gedeputeerden tentang hal anggaran Dewan terseboet, jang tidak dapat pengesahannja dan dipriksanja terlampan lambat oleh Madjelis tadi.

Adapoen alesan-alesan jang diperbentangkan dalam motie terseboet ialah dengan singkat;

- a. bahwa Madjelis Koemetir telah bekerdja sekoeat-koeatnja oentoek memboeat anggaran jang setimbang, biarpoen anggaran jang pertama tidak begitoe betoel;
- b. bahwa Raad, biarpoen misih moeda telah memberi semoeanja kekoeatan dan tidak meloepakan kepentingan² besar, meskipoen berhoeboengan dengan oeang² jang ditrimanja, pada masa ini tidak bisa mengerdjakan pakerdjaan-pakerdjaan baroe;
- c. bahwa apa jang sekarang akan dikerdjakan, itoelah pakerdjaan-pakerdjaan jang atjap kali dibitjarakan dalam Plaatselijke Raad, pakerdjaan-pakerdjaan mana telah diserahkan pada Kabupaten;
- d. bahwa Raad telah dengan selekas-lekasnja mengselesahkan pakerdjaannja boeat memboeatkan dan mengirimkan anggaran taoen 1931;
- e. bahwa sikap Madjelis Gedeputeerden, jang boleh dihanggap akan mentjela Raad dari hal tidak soeka mengerdjakan pakerdjaannja dengan spatoetnja sekali-kalipoen tidak beralasan
- f. bahwa oleh karena sikap dari Gedeputeerden tadi, sampai kini anggaran 1931 beloem dapat disahkan.

Motie terseboet diatoerkan kepada Pemerintah Dewan Rajat, Directeur B. B., Provinciale Raad, Madjelis Gedeputeerden Gouverneur, Djawa Tengah dan resident Tegal.

Dengen soerat tg. 2 Februari 1932 Madjelis Gedeputeerden memberi tahoekan tentang sikapnja Pemerintah atas hal tadi pada Provinciale Raad.

Sikap ini dioraikan dalam soerat 1e Gouvernementsecretaris kepada Madjelis Koemetir dari Dewan Kabupaten Brebes.

Adapoen boenjinja soerat terseboet koeranglebih demikian.

„Dengan soerat Boepati tertanggal 26 Mei jl. No. R 11/7/2 maka atas nama Dewan Kabupaten Brebes di pohonkan poatoesan dari Pemerintah tentang pertanjaan, betapa djaoeh kekoeasaannja Ma-

djelis Gedepueterden, jang bersandar atas pasal 78 dari Ordonnansi Kaboepaten atas pengesahan anggaran-anggaran kaboepaten, demikianlah berhoebongan dengan kenjataan, bahwa Madjelis Gedepueterden dari Provinciale Raad Djawa Tengah telah mampoenjai keberatan-keberatan atas persediaan wang pada anggaran Kaboepaten taen 1932 oentoek beberapa pakerdjaan-pakerdjaan baroe, sedangkan wang-wang Kaboepaten ternjata tidak tjoeboek boeat memelihara dengan sepatoenja pakerdjaan-pakerdjaan jang telah diserahkan ketika Kaboepaten, didirikan, pertjamperan mana sepanjang perasaan Dewan Kaboepaten tidak sesoeai dengan maksoednja pasal terseboet.

Berhoeboengan dengan ini maka atas perintah Gouvernemen Generaal diberikan tahoe pada Madjelis Kaboepaten bahwa sepanjang pendapatan Pemerintah pengawasan atas anggaran-anggaran jang dimaksoedkan oleh Ordonnansi Kaboepaten, itoelah tidak tersingkat, selainnja penjelidikan apakah tindakan-tindakan pada anggaran itoe tidak melanggar wet ataupoen bertentangan dengan kepentingan oemoem, djoegalah pengawasan terseboet diatas bermaksoed pepriksaan apakah tindakan-tindakan itoe banjak faedahnja. Oleh sebab itoe haroeslah Gedepueterden memeriksa segenapnja anggaran jang diadjoekan padanja.

Berhoeboengan dengan oraian ini maka Wakil Negri moefakat sekali dengan pendirian Madjelis Gedepueterden atas anggaran Kaboepaten taen 1931, bahwa badan jang misti mengamat-amati oeroesan wang dari kaboeupaten-kaboeupaten, haroeslah memeriksa anggaran selengkapnja dan djoegapoen berkoeasa oentoek — sebagaimana telah kedjadian dalam hal tersamboet — menolak keloeran-keloeraran boeat pakerdjaan-pakerdjaan baroe, oleh karena peridinan oentoek mengeloearkan wang-wang itoe akan menjebakkan, bahwa pakerdjaan-pakerdjaan jang soedah ada tidak dapat perhatian jang setjoeoepnja”.

Sikap Pemerintah jang seroeapa ini sepanjang perasaan kami adalah sangat berbahaja oentoek kemadjoennja decentralisatie. Sebab sikap itoe bisa mematikan segala roepa initiatief (kemaean) dari raad. Apakah goenanja raad, kaboeupaten apabila dalam hal-hal jang ketjil Gedepueterden djoegalah toeroet tjampoer?

Soenggoehpoen poetoesan Pamarentah tadi tidak akan ditrima dengan gembira dalam kalangan decentralisatie.

Padjeg verponding kaboeupaten-kaboeupaten.

Dalem boelan December 1931 maka Provinciale Raad dari Djawa Tengah telah mengadakan soeatoe roepa padjeg opcenten atas padjeg verponding boeat seloeroeh Djawa Tengah.

Dahoeloe oleh Provincie terseboet dipoengoet-

nja spoeloeh opcenten boeat beberapa wengkon, boeat lain wengkon doea poeloeh dan djoegalah 30 procenten.

Dengan mengadakan padjeg jang boeat seloeroeh Provincie hanja 10 opcenten beratnja tadi, maka Provincie mampoenjai maksoed memberi kesempatan pada daerah-daerah autoon boeat memoengoet opcenten djoega. Oleh karena itoe maka daerah-daerah ini telah mengadakan padjeg terseboet.

Dalam amper seloeroeh kaboeupaten-kaboeupaten telah ditetapkan verordening jang bermaksoed memoengoet opcenten dari padjeg verponding.

Sampai waktoe ini maka telah ditetapkan padjeg opcenten seperti berikoet boeat masing-masing kaboeupaten.

Demak	20 op.	Japara	20 op.
Magelang	20 op.	Pati	20 op.
Banjoemas	10 op.	Grobogan	20 op.
Rembang	20 op.	Poerworedjo	10 op.
Poerbolinggo	20 op.	Tegal	10 op.
Pekalongan	10 op.	Wonosobo	10 op.
Pemalang	10 op.	Keboemen	10 op.
Poerwokerto	10 op.	Brebes	10 op.
Koetoardjo	10 op.	Koedoes	10 op.

Verslag Kaboeupaten Bandjarnegara

(habis, samboengan katja 68)

III. Perboeatan jang toeroetama dari Kaboeupaten.

Dimana bestuur kaboeupaten. seperti jang dimoeatkan dan dioeraikan dalam angka II, moelai dari permoeaan haroes menempoeh beberapa kesoesahan wang dan perkara economie dan sampai ini hari beloem djoega baik, orang soesah sekali menetapkan, perboeatan mana jang masoek pekerdjaan bestuur jang bidjaksana, djangan lagi perboeatan jang loear biasa atau jang toeroetama.

Apabila perboeatan di bawah ini boleh dimasoeakkan perboeatan jang toeroetama, ketjoeali beberapa jang menjalahi, jaitoe perboeatan jang sekarang berhoeboeng dengan perkara administratie.

1. Sebagai perkara jang menjalahi, toeroetama perkara mengadakan padjak kendaraan dan sepeda, dan padjak mertjon dalam kaboeupaten ini moelai tahoen 1931, banjaknja masing-masing f 1000,— dan f 1260,—.

2. Berhoeboeng dengan adanja pasar-pasar kaboeupaten.

Goena boeat memperbaiki atau memboeat baharoe pasar-pasar kaboeupaten dengan menoenggoe poetoesan dari Madjelis Gedepueterden dan Provincialen Raad Djawa Tengah, Dewan ber-

hadjat memindjam wang kepada Pensioen-dan Weduwen-dan Weezenfondsen dari Indische Burgerlijke dan Locale Ambtenaren di Betawi, banjaknja kotor f 40.000,— dengan boenga tahoenan tingginja $5\frac{1}{2}\%$. Besluit ini telah dibenarkan oleh Madjelis dari Gedeputeerden dari Provincialen Raad Djawa Tengah (Raadsbesluit pada 17 Augustus 1931 No. 52/G 3 dan dari Madjelis Gedeputeerden dari Provincialen Raad Djawa Tengah pada 20 October 1931 No. T Bng 14/3/17).

Akan tetapi berhoeboeng dengan keadaannja pasar wang sekarang, maksoed akan memindjam wang kepada Pensioen-dan Weduwen-dan Weezenfondsen terseboet di atas tidak djadi.

3. Perkara djalan-djalan kaboeputen dan lain-lain hal jang dioeroes oleh kaboeputen.

Kedjadian jang begitoe aneh, bahwa roepa-roepa anggota Dewan, setelah mereka ampoenja voorstel-voorstel boeat memperbaiki djalan-djalan, djembatan-djembatan dan soeling-soeling tidak dikaboelkan, kemoedian mengemoekakan voorstel-voorstel di bawah ini dihadapan persidangan Dewan :

1. soepaja sebahagian dari adanja djalan-djalan dan pekerdjaan-pekerdjaan toeroet-toeroetannja jang dioeroes oleh kaboeputen, diberikan kembali kepada desa.

Perkara ini Dewan tidak moefakat, sebab perkara itoe mendjadikan keberatan dan menambahi beban boeat desa.

2. soepaja djalan-djalan kaboeputen dan pekerdjaan-pekerdjaan toeroet-toeroetannja jang telah lama dibiarkan, diperbaiki atau diboeat baharoe oleh desa dengan pertjoema, setelah itoe kaboeputen laloe diserahi lagi dengan pemeliharaan djalan-djalan dan pekerdjaan-pekerdjaan dengan perkakas jang sekarang telah ada.

Perkara ini Dewan djoega tidak moefakat, sebab nanti akan beroebah mendjadi heerendienst tiroean, sedang heerendienst tidak dibolehkan.

Berhoeboeng dengan perkara memperbaiki atau memboeat baharoe djalan-djalan kaboeputen dan lain-lain perkara jang dioeroes oleh kaboeputen, Dewan mengemoekakan permohonan wang bantoean dalam tahoen ini bertoeoet-toeroet kehadapn Pemerintah, masing-masing f 18.080,—, dan f 12.030,—, sedang dalam persidangan jang akan diadakan paling dahoeloe sekali akan dibtjarakan perkara permohonan wang bantoean lagi, banjaknja f 7.270,—. Permohonan-permohonan wang bantoean jang telah dikirimkan, sampai ini hari beloem ada poetoessannja.

4. Perkara wang doedoek dan wang K.M. dan keroegian boeat wang tinggal goena boeat Gecommitteerden dan sekalian anggota Dewan dan gadji pegawai kaboeputen.

Berhoeboeng dengan keadaan dari wang ka-

boeputen jang sekarang terlatoe boeroek, Dewan terpaksa mengoerangi wang doedoek dan wang K. M. dan keroegian wang tinggal dari Gecommitteerden dan sekalian anggota Dewan, sedang tambahan gadji boeat pegawai kaboeputen tidak dikerdjakan, meskipoen gadjinja pegawai-pegawai masing koerang dari semestinja. Besluit dari Dewan boeat mengoerangi wang doedoek dan sebagainja terseboet diatas beloem dipertegoehkan oleh Madjelis dari Gedeputeeren dari Provincialen Raad Djawa Tengah.

5. Perkara bangsal persidangan Dewan dan kantor Secretarie.

Bangsal persidangan Dewan dan kantor Secretarie ditjampoer djadi satoe bersama-sama didalam seboeah gedoeng dari oeroesan Negri, jaini: roemah paseban dari kaboeputen Banjarnegara.

Menoeroet soerat dari kepala Provinciale Waterstaat di Semarang pada 6 Januari 1930 No. A 72 kepada Kandjeng Toeang Gouverneur dari Djawa Tengah terang, bahwa gambar rentjana boeat mendirikan baroe kantor kaboeputen (kantor mana akan ditaroehi bangsal persidangan Dewan) dikirimkan kepada Kandjeng Toeang Directeur dari B. O. W. dengan perantaraan Kandjeng Toeang Gouverneur Djawa Tengah menoeroet soerat dari kepala almarhoem Waterstaats-afdeeling jang kedoea pada 6 December 1929 No. A 19806, dalam soerat mana kepala Departement terseboet diatas ngiras dimintai, soepaja kantor terseboet, berhoeboeng dengan keperloean jang haroes diperhatikan dengan segera, diboeat dengan selekas-lekasnja. Apabila autorisatie dalam boelan Januari 1930 boleh djadi beloem diterima, pekerdjaan jang ditaksir selesai dalam empat boelan, pada tengah-tengah 1930 akan siap.

Sebagai balasan dari soerat pemberian ingat dari Madjelis dari Gecommitteerden dari Dewan Kaboeputen Bandjarnegara pada 11 Mei 1931 No. 70/College Madjelis terseboet diberi toeroenan soerat dari Kandjeng Toeang Gouverneur dari Djawa Tengah pada 22 Mei 1931 No. 14105/32 S. oleh Kandjeng Toeang Resident dari almarhoem afdeeling Wonosobo menoeroet soerat dari beliau pada 8 Juni 1931 No. 451/R. R., lantaran soerat mana terang, bahwa gambar rentjana jang dikirimkan kepada Kandjeng Toeang Directeur B. O. W. hilang, dan seteroesnja perkara ini tidak ada chabarnja lagi.

6. Perkara mengadakan waterleiding.

Oleh Madjelis dari Gecommitteerden dari Dewan Kaboeputen Bandjarnegara di bitjarakan soerat dari Kandjeng Toeang Directeur Binnenlandsch-Bestuur pada 17 Juli 1931 No. Dec. 77/2/10, menoeroet soerat mana diminta pemberian tahoe boeat tjita-tjita pekerdjaan boeat beberapa tahoen dari grondpeilwezen dan diterangkan be-

rapa besar goena keperloean oemoem dari soemoer - soemoer bor dan waterleidingen boeat kesehatan pendoedoek.

Dimana dalam kaboeputen tidak kedjadian-kedjadian boeat mengadakan soemoer bor, dalam kaboeputen ini lebih dahoeloe orang memikirkkan boeat mengadakan waterleidingen dari pada mengadakan soemoer bor.

7. Perkara voorstel-voorstel jang dikemoekakan dihadapan Dewan.

Seringkali disini ada kedjadian, bahwa oleh anggota Dewan voorstel - voorstel dikemoekakan dihadapan Dewan, jang sebenarnja masoek oeroesan Europeesch-atau Inlandsch Bestuur politie.

Perkara ini meskipoen telah diatoer dalam futsal 53 dari ordonnantie kaboeputen, ketjoeali kedjadian jang betoel - betoel menjalahi atoeran, meksa dikaboelkan, satoe sama lain boeat menambah baik dari ketentoean pertentangan antara Dewan dan Europeesch atau Inlandsch Bestuur atau politie.

IV. Singkatan.

Dengan singkat sambil menjesal hati, pendeknja orang haroes berpendapetan, bahwa berdirinja Dewan Kaboeputen Bandjarnegara perkara wang tidak berhasil dan djoega tidak berhasil sama sekali, tida lantaran dari kesoesahan doenia sahadja, akan tetapi teroetama lantaran kejakinan, bahwa Dewan mengover kaboeputen jang moendoer dengan kekajakan jang tidak dipelihara.

Ingezonden stukken.

De Ned. Ind. Wegenvereeniging in den Provincialen Raad van Oost-Java.

M. d. R.

De in de dagbladen voorkomende verslagen der besprekingen bij de behandeling der ontwerp-begrooting 1932 in den Provincialen Raad van Oost-Java, geven ons aanleiding U beleefd eenige ruimte te verzoeken voor eenige opmerkingen, welke wij gaarne onder de aandacht van Uwen specialen lezerskring zagen gebracht.

In het verslag van de jongste Raadszitting, opgenomen in de „Nieuwe Soer. Courant” van 7 Januari j. l. kwam de volgende passage voor welke wij volledigheidshalve onverkort weergeven.

De heer WILMERS wil art. 37 (bijdrage aan de Ned. Ind. Wegenvereeniging) schrappen. De post is volkomen overbodig en in dezen bezuinigingstijd onverantwoord. Laat deze vereeniging subsidie aanvragen zooals dat behoort, onder overlegging van een balans en begrooting. Die ziet men nooit.

De heeren BOISSEVAIN en Gedeputeerde TERKÜHLE spreken vóór subsidie aan de We-

genvereeniging. De eerste beschouwt haar als een proefstation voor wegenbouw. De heer OPPENKAMP zal zich niet verdiepen in alle zonderlinge geruchten over deze vereeniging in omloop. Hij zal het „studiereisje” naar Amerika, dat f 13.000 kostte buiten bespreking laten, maar ook hij vindt een bijdrage aan deze vereeniging, die eigenlijk een onderneming is om gepensioneerde heeren aan een welkome toeslag te helpen, niet verantwoord.

Hoewel het niet op den weg der N. I. W. V. kan liggen, tegen alle persoonlijke uitlatingen haar bestaansreden of werkzaamheid betreffende, zelfs wanneer deze in het openbaar worden geuit, in verweer te komen, zoo komt het ons toch wel van belang voor een woord van protest te doen hooren, indien die uitlatingen een geheel verkeerden indruk zouden kunnen vestigen over de gestie dier vereeniging en daardoor mogelijk oorzaak zouden zijn, dat bij de bestuursorganen, die over aan de N. I. W. V. toe te kennen bijdragen en subsidies hebben te beslissen de meening zou postvatten, dat die gelden op onjuiste wijze besteed worden.

Te dezer plaatse zal wel niet meer behoeven te worden betoogd, hoezeer juist in dezen bezuinigingstijd een bijdrage aan een centraal proefstation en studiebureau op wegengebied als de Ned. Ind. Wegenvereeniging is, verantwoord is te achten.

Indien men slechts den blik richt op het buitenland, op de U. S. A., Duitschland, Engeland, Frankrijk, dan zal blijken hoe sterk allerwege de behoefte aan een centraal geleid experimenteel werkzaam en voorlichting verschaffend bureau gevoeld wordt en in welke mate men daar de profijten er van trekt.

Ons bestuur wil daarom hier slechts opmerken, dat in de jaarlijks o. a. aan alle contribueerende overheidslichamen toegezonden jaarverslagen der Vereeniging steeds balans, winst- en verliesrekening en begrooting worden gepubliceerd en dat ook overigens de in de vorenbedoelde Raadsvergadering ter sprake gebrachte „zonderlinge geruchten”, welke omtrent de N. I. W. V. in omloop zouden zijn, van allen grond ontbloomt zijn.

Het mag, naar ons bestuur vertrouwt, van voldoende bekendheid worden geacht, dat voorzitter en leden van het Bestuur der Ned. Ind. Wegenvereeniging (de Wegenraad), hun vaak niet weinig omvangrijken arbeid t. b. der N. I. W. V. nu, zoo wel als vroeger, geheel con amore verrichten, en slecht de secretaris-penningmeester, lid van dat Bestuur en hoofdingenieur der Vereeniging, bezoldigd wordt, doch dan ook *ten volle* in dienst der Vereeniging is, en zijn werk ten behoeve der Vereeniging als hoofdbetrekking vervult.

In welk verband dus aanleiding kan bestaan

van een „welkomen toeslag aan gepensioneerde heeren” te spreken is ons dan ook inderdaad een raadsel.

Zoolang de Wegenvereeniging bestaat heeft nog *nimmer* een gepensioneerde zitting in het bestuur of in eenige andere functie gehad, laat staan eenige toelage of andere vergoeding genoten!

Bij raadpleging der jaarverslagen van de N.I. W.V. zal verder kunnen blijken, dat het m. b. t. „een kostbaar studiereisje naar Amerika” door één der leden opgemerkte, evenzeer volslagen op een misverstand moet berusten, aangezien voor een dergelijk doel *nimmer* door de Vereeniging eenige uitgaven zijn gedaan.

Ongetwijfeld zal men bij nadere bestudeering en betere bekendheid met den gepresterden arbeid tot het inzicht komen, dat hier inderdaad met de beschikbare middelen gewoerd wordt, dank zij ook de geheel belangelooze medewerking der leden van den Wegenraad, die thans een geheel onverdienden blaam op zich geworpen zien.

U beleefd dankend voor de verleende plaatsruimte.

Hoogachtend,

C. P. E. VAN OYEN.

Wnd. Secretaris-penningmeester.

Personalia.

Gekozen:

tot lid van den gemeenteraad van Palembang,
H. Valkenburg.

Officieele Mededeelingen.

Decentralisatie-gedenkboek. Op 10 Februari j.l. werd door den heer Rückert, oud-voorzitter der Vereeniging, ook aan den nieuw-opgetreden Gouverneur-Generaal Z. Exc. Mr. B. C. de Jonge een exemplaar van het in 1930 verschenen Decentralisatie gedenkboek aangeboden. De heer Rückert schrijft ons hieromtrent als volgt:

Overeenkomstig Uw daartoe gedaan verzoek werd ik op 10 dezer door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal ten paleize Buitenzorg in bijzonder gehoor ontvangen, ten einde Zijne Excellentie namens Uw Bestuur een in leder gebonden exemplaar van het gedenkboek der Vereeniging aan te bieden.

Zijne Excellentie nam met zeer veel belangstelling van het boek kennis. Zij loofde ten zeerste de wijze van uitvoering en gaf verder door het stellen van vragen blijk van Hare belangstelling.

Gedurende en na de lunch, waartoe ik door Zijne Excellentie in aansluiting op het bijzonder gehoor werd genoodigd, onderhield Zijne Excellentie zich met mij over verschillende algemeene onderwerpen voor een belangrijk deel de decentralisatie — in ruimen zin opgevat — mede betreffende, om enkele te noemen: de financiën, de doorvoering der bestuurshervorming (decentralisatie) op Java, de voorgenomen idem in de Buitengewesten en dergelijke.

Ten slotte sprak Zijne Excellentie Haar warmen dank uit voor het aanbieden van het zoo mooie gedenkboek en verzocht mij wel dien dank aan Uw Bestuur te willen overbrengen, aan welk verzoek ik hiermee gaarne voldoe.

Met de beste wenschen voor den verderen bloei der Vereeniging enz.

Examen Locale Administratie 1932. (B. Middelbare rangen). Bij voldoende deelname zal in 1932 wederom worden afgenomen het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid in de locale administratie in Nederlandsch-Indië, uitgaande van de Vereeniging voor Locale Belangen. Het schriftelijk gedeelte zal eventueel plaats hebben in de tweede helft van April, het mondeling gedeelte in de tweede helft van Mei.

Het ligt in de bedoeling het schriftelijk deel van het examen te doen afnemen in of in de omgeving van de woonplaats van den candidaat. Van den uitslag daarvan zal afhangen of de candidaat tot het mondeling gedeelte wordt toegelaten. Het mondeling examen zal te Semarang worden afgenomen.

Aangiften, welke moeten bevatten naam en voornaam(en) van den candidaat benevens plaats en datum van geboorte, en welke vergezeld moeten gaan van het bewijs dat de candidaat aan de vereischten inzake vooropleiding voldoet, worden vóór 15 Maart a.s. ingewacht bij den heer F. W. M. Kerchman, postbox 38, Semarang. Zij moeten vergezeld gaan van een bedrag van 25 gulden examengeld.

Jaarverslag.

Ter voldoening aan art. 5 lid 1 van het Huishoudelijk Reglement biedt het Bestuur aan de leden der Vereeniging onderstaand verslag aan van den toestand der Vereeniging en de werkzaamheden over afgelopen jaar.

Van het Bestuur.

Bij het begin van het verslagjaar was het Bestuur samengesteld als volgt:

J. J. G. E. Rückert,	Voorzitter,	Batavia;
G. de Raad,	Secretaris,	Semarang;
F. W. M. Kerchman,	Penningmeester;	Semarang;

W. J. A. C. Bins, Batavia;
 H. I. Bussemaker, Soerabaia;
 R. Slamet, Semarang;
 M. Soetardjo, Grisse;
 R. A. A. Wiranata Koesoema, Bandoeng;
 Ir. J. E. A. von Wohlzogen Kühr, Bandoeng;
 D. Baron Mackay, Medan;

Op de Jaarvergadering trad de heer Rückert als voorzitter af en werd vervangen door den heer de Raad. Voor de opengevallen functie van secretaris werd gekozen de heer H. J. Drost.

Verder werden de heeren Bins en Baron Mackay vervangen door de heeren Mr. A. Meijroos en Mr. M. Wesselink.

Van het Vereenigingsorgaan.

Tot leden der Commissie van Redactie werden op de algemeene vergadering aangewezen de leden van het Dagelijksch Bestuur te Semarang.

Tot redactie — secretaris werd herbenoemd de heer H. Obbink, Referendaris der stadsgemeente Semarang.

Van de leden.

Het aantal leden der Vereeniging is met 23 teruggelopen t. w.:

bij het begin van het verslagjaar	163
bijgekomen	22
	totaal 185
afgeschreven wegens bedanken 37	
geroyeerd	8
	45
totaal bij het einde van het verslagjaar	140

Het aantal abonnés op Locale Belangen bedroeg 41; bijgekomen in 1931 12; bedankt in 1931 14; totaal op 1 Januari 1932 39 abonnés.

Van de verrichtingen.

Door den Voorzitter der Vereeniging werd in zijn gebruikelijk artikel bij de jaarwisseling in het orgaan van 1 Januari j. l. een overzicht gegeven van de voornaamste gebeurtenissen betreffende de Decentralisatie in het afgelopen jaar. Korthedshalve wordt naar bedoeld artikel verwezen.

Er werden in het verslagjaar zes vergaderingen door het Dagelijksch Bestuur gehouden. De notulen van het verhandelde op bedoelde vergaderingen worden aan de verspreide bestuursleden geregeld toegezonden.

O. m. kwamen in behandeling:

1. Het verkrijgen van het noodige contact tusschen Volksraad en onze vereeniging na het niet herbenoemen van den Heer Rückert tot lid van den Volksraad.
2. Het geven van raad en voorlichting door middel van een „Vragenbus” in het orgaan.

3. Het maken van een „klapper” op de oude jaargangen van Locale Belangen en eventueel op de Verordeningen der locale ressorten.
4. De behandeling van technische vraagstukken in het orgaan.
5. Wijzigingen in het programma en(of) nadere toelichting op het examen voor architect locale werken.
6. De eventuele instelling van een „Voorbereidend Examen” voor Locale Administratie.
7. De waarde, die door de Regeering in het B. B. L.-aan dit examen wordt toegekend.
8. Een „Voorpost” in Nederland. Een onzer leden heeft op zich genomen terzake een voorstel op te maken, hetwelk binnenkort in het orgaan zal worden opgenomen. Dit voorstel zal op de a. s. ledenvergadering worden behandeld.
9. De uitgave van een technisch „bijblad”, dat onder de auspiciën van „Locale Belangen” bijv. viermaal per jaar zal verschijnen.
10. De mogelijkheid om aan het Decentralisatiecongres een kleine tentoonstelling te verbinden van administratieven en (of) technischen aard.
11. Voortzetting of stopzetting van het overdrukken van het Maleische gedeelte van het orgaan, met het oog op de minder gunstige financiële consequenties daaraan verbonden.
12. De wenschelijkheid voor het houden van een congres in 1932.
13. Verandering in het formaat van het orgaan met het oog op noodzakelijke bezuiniging.
14. De instelling van een eenvoudiger examen dan dat voor Locale-Administratie voor het secretarie-personeel der regentschapsraden.

De Secretaris,

H. J. DROST.

Jaarverslag van de Commissie van Redactie.

Velen hebben gebruik gemaakt van de gelegenheid om door de inzending van bijdragen mede te werken aan de uitgifte van het orgaan. Indien wij in 1931 eenig succes hebben mogen boeken bij ons streven om ons orgaan een plaats te verzekeren in de vakpers, dan danken wij dat voor een groot deel aan die medewerkers en bovendien aan hen, die ons trouw steunden bij de verdere verzorging van het orgaan.

Het is onze wensch om in deze richting voort te gaan en te blijven zoeken naar middelen ter verbetering van ons tijdschrift.

Wij geven hun, die, hetzij door inzending van bescheiden, hetzij door het schrijven van bijdragen actief van hun belangstelling deden blijken,

de verzekering, dat wij dat steeds hebben gewaardeerd.

Moge echter vooral het getal van hen, die van tijd tot tijd de kleine moeite willen nemen om ongevraagd een belangrijke beslissing e. d. aan de redactie toe te zenden in 1932 sterk aangroeien. Wij kunnen niet alles plaatsen, maar ook datgene, wat niet onmiddellijk geplaatst wordt, is soms op een ongedacht oogenblik van nut.

Gedurende de tweede helft van 1931 werd, met het oog op den aanhoudenden teruggang van het aantal leden, een krachtige campagne ingezet tot het verwerven van nieuwe leden en abonnés.

Alhoewel het succes slechts matig genoemd mag worden, werd toch bereikt, dat door de toezending van het orgaan, de verschillende raadsleden, ook al traden zij vn. door de tijdsomstandigheden niet als lid of abonné toe, beter op de hoogte kwamen van het doel der vereeniging en van de wijze, waarop zij dit doel tracht te bereiken.

De oude opwekking om voor toeneming van het getal leden en abonnés te zorgen herhalen wij nogmaals. We hopen, dat in dit opzicht onze leden zullen medewerken en ieder in eigen kring in deze richting zal werkzaam willen zijn.

De Decentralisatie in Ned.-Indië wordt daarmee gediend.

Namens de Commissie van Redactie
De Redactie Secretaris,

H. OBBINK.

Jaarverslag van den Penningmeester.

De in het vorig jaarverslag uitgesproken hoop, dat het mogelijk zou blijken het nadeelig saldo van 1930 ad $\pm$ f 800.— reeds in 1931 te doen verdwijnen, is niet verwezenlijkt; per uit. 1931 was er nog steeds een nadeelig saldo, volgens achterstaand verslag groot f 807,34. Dat het in den loop van het verslagjaar niet is mogen gelukken het nadeelig saldo te doen verdwijnen, is aan verschillende factoren toe te schrijven. De contributie liep ruim f 100.— terug. Aan subsidies werd f 200.— minder ontvangen. Bovendien was het nog niet mogelijk profijt te trekken van de prijsdaling in het drukkersbedrijf, doordat het jaarcontract eerst eind 1931 afliep.

Voor een beter inzicht in den toestand der financiën wordt behalve de voorgeschreven rekening over 1931 en de raming voor 1933 tevens een verbeterde raming aangeboden voor 1932. Door verschillende omstandigheden, zooals verlaging van de contributie en het abonnementsgeld, de verlaging van de drukkosten, de uitgifte van het orgaan „Locale Techniek,” de voortgaande

vermindering van de subsidies, is herziening van de raming voor 1932 onvermijdelijk. Die verbeterde raming sluit thans weliswaar nog met een tekort van f 750.—, doch hierbij moet worden opgemerkt dat veiligheidshalve bij den post „onvoorzien” f 500.— is opgebracht ter afwikkeling van de drukkersrekening voor de uitgifte van het Decentralisatie-gedenkboek. Gehoopt wordt dat het door verlaging van den prijs van f 12,50 tot f 7,50 voor de nog onverkochte gedenkboeken zal gelukken het nadeelig saldo te verminderen.

Hieronder volgt een korte toelichting op de voornaamste afwijkingen welke de ramingen voor 1932 en 1933 vertoonen ten opzichte van die van vorige jaren.

1e. Het abonnementstarief is sedert 1 Januari 1932 gesteld op f 6.— per jaar, terwijl zal worden voorgesteld de contributie terug te brengen tot f 10.— per jaar. Deze verlagingen komen onvermijdelijk voor, om niet het aantal leden en abonne's nog verder te doen terugloopen. Sedert de verlaging is het aantal leden en abonne's toegenomen. De verlaging van den abonnementsprijs van het orgaan was ook daarom billijk, omdat in verband met de voorgenomen uitgifte van het orgaan „Locale Techniek” de omvang van „Locale Belangen” is ingekrompen. De zeer lage abonnementsprijs kan thans voor niemand een bezwaar zijn, om niet door middel van het orgaan op de hoogte te blijven van de belangrijkste onderwerpen op decentralisatiegebied. Het Bestuur zal met alle middelen streven naar uitbreiding van de geregelde aanraking, die door het orgaan wordt tot stand gebracht met hen die bij de decentralisatie zijn betrokken.

2e. In verband met de voorgenomen uitgifte van „Locale Techniek” is de omvang van „Locale Belangen” iets verminderd en is thans gerekend op gemiddeld 16 bladzijden per aflevering formaat A 4, wat neerkomt op ongeveer 32 bladzijden oud formaat. Door verlaging der tarieven kan de raming voor drukkosten aanzienlijk worden teruggebracht.

3e. Tot de uitgifte van „Locale Techniek” is besloten, ondanks de minder gunstige tijdsomstandigheden. Reeds jaren achtereen is er door de technische leden op gewezen dat het toetreden tot de Vereeniging voor hen zoo weinig nut heeft. Verschillende leden hebben om die reden de Vereeniging verlaten.

Inderdaad liggen de decentralisatiebelangen, zooals die door de Vereeniging behooren te worden voorgestaan, evenzeer op technisch als op administratief gebied. Het vorig jaar is de eerste stap gezet door het invoeren van het examen Architect Locale Werken.

Thans kan worden gezegd, dat met de uitgifte van „Locale Techniek”, dat op gelijke wijze de steun en aandacht van het Bestuur zal hebben als „Locale Belangen”, het arbeidsveld der vereeniging gelijkelijk over het geheele decentralisatieterrein is verdeeld.

Door de uitgifte van „Locale Techniek” zal ongetwijfeld het ledental toenemen.

De uitgifte is bespoedigd, doordat de Sociaal Technische Vereeniging bij hare likwidatie in het begin van 1932 besloten heeft f 1.000,— aan de Vereeniging voor Locale Belangen te schenken, op voorwaarde dat dit geld geheel ten goede zou komen aan de uitgifte van „Locale Techniek” en dated Vereeniging voor Locale Belangen een gelijk bedrag tot dat doel beschikbaar zou stellen. Een uitgewerkte begrooting voor „Locale Techniek” zal later worden gepubliceerd

- 4e. Voor reis- en verblijfkosten van het Bestuur is voor 1933 slechts f 100,— uitgetrokken, omdat aangenomen is dat in dat jaar het congres te Semarang zal worden gehouden. Met het oog op de financiën zal op de algemeene vergadering hiertoe het voorstel worden gedaan.
- 5e. De subsidies der Locale Ressorten, die voor dat jaar reeds met f 260,— zijn verlaagd, moeten op grond van reeds binnengekomen berichten opnieuw worden verminderd.

Ofschoon ook voor de financiën der vereeniging de omstandigheden ongunstig zijn, ziet het Bestuur de toekomst toch niet donker in, want het Bestuur kan niet aannemen, dat de Besturen der autonome gebiedsdeelen, die ongetwijfeld gedwongen zullen zijn ook op den post subsidies te bezuinigen, daarbij ook de Vereeniging voor Locale Belangen zullen betrekken, *de door en voor de decentralisatie opgerichte vereeniging, wier bestaan geheel afhankelijk is van de bijdragen der autonome ressorten.*

Nu de uitgifte van het Decentralisatie-gedenkboek in haar eindstadium verkeert, wordt van de uitgaven en ontvangsten, welke op afzonderlijke rekening zijn geboekt, een verantwoording hierbij aangeboden.

Zij sluit met een voorloopig nadeelig saldo van f 778,77. Voor dit saldo zijn nog 163 exemplaren ten verkoop beschikbaar, wat dus neerkomt op een prijs van nog geen f 5,— per exemplaar. Dit saldo loopt geregeld terug doordat nog steeds exemplaren worden verkocht. Met den drukker worden thans onderhandelingen gevoerd om de nog overblijvende exemplaren van de Vereeniging over te nemen.

De financiële uitkomsten van het Gedenkboek stemmen tot tevredenheid. De slechte tijdsomstandigheden hebben ongetwijfeld veel invloed op den verkoop, zoodat een veel ongunstigere uitkomst werd verwacht. Bovendien is de omvang van het boek 524 bladzijden geworden, terwijl gerekend was op 320 bladzijden. De waarde van het boek is daardoor belangrijk toegenomen. Ten gevolge van die uitbreiding zijn ook de clichékosten evenredig gestegen. Gelukkig waren de verschillende ressorten die van hunne bijdragen overdrukken hadden besteld, nadat zij er op waren gewezen dat de verspreiding van die overdrukken ongetwijfeld den verkoop van het gedenkboek ongunstig zou beïnvloeden, bereid cliché's over te nemen dan wel een aandeel in de kosten der cliché's te betalen.

Reeds bij de intekening bleek dat de verschillende ressorten de uitgifte zooveel mogelijk wilden steunen. Dat na de verschijning, ondanks de tijdsomstandigheden, toch nog 130 exemplaren konden worden verkocht, is mogelijk geworden door geregeld reclame te maken.

Doch het Gedenkboek zou in heel wat bescheidener omvang hebben moeten verschijnen, indien niet uitsluitend door de bemoeienis van den toenmaligen Voorzitter, den heer Rückert, de Vereeniging ten behoeve van de uitgifte de beschikking kreeg over een aandeel in een der loterijen. Dit aandeel was netto ruim f 6.000.—.

Er was dan ook alle reden om, zooals dit bij de verschijning en ook op het vorig congres is gebeurd, de erkentelijkheid der Vereeniging te betuigen aan de velen die tot het slagen hebben medegewerkt.

KERCHMAN.

ONTVANGSTEN

	Raming 1931	Ontvangsten 1931	Verbeterde raming 1932	Raming 1933
<i>Orgaan:</i>				
Abonnementen	f 540 —	f 710 75	f 360 —	f 450 —
„ Maleisch gedeelte	„ — —	„ 112 50	„ — —	„ — —
Advertenties	„ 800 —	„ 744 75	„ 600 —	„ 600 —
Verkoop losse exemplaren	„ 25 —	„ 27 37	„ 25 —	„ 20 —
Nadeelig saldo	„ 6 175 —	„ 5.752 59 ⁵	„ 3.145 —	„ 3 060 —
	f 7 540 —	f 7.347 96 ⁵	f 4.130 —	f 4.130 —
<i>Examen Locale Administratie:</i>				
Examengelden	f 100 —	f 100 —	f 100 —	f 100 —
Nadeelig saldo	„ 300 —	„ 136 91	„ 300 —	„ 300 —
	f 400 —	f 236 91	f 400 —	f 400 —
<i>Examen Architect Locale Werken:</i>				
Examengelden	f — —	f — —	f 300 —	f 300 —
Nadeelig saldo	„ — —	„ 68 87	„ 500 —	„ 500 —
	f — —	f 68 87	f 800 —	f 800 —
<i>Volledige rekening:</i>				
Contributie	f 2.475 —	f 2.318 15	f 1.500 —	f 1.500 —
Bijdragen Locale Ressorten	„ 5.500 —	„ 5.960 —	„ 5.700 —	„ 5.560 —
Andere ontvangsten	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —
Gift Sociaal Technische Vereeniging . .	„ — —	„ — — ¹⁾	„ 1.000 —	„ — —
Nadeelig saldo	„ 575 —	„ 807 34	„ 750 —	„ — —
	f 8.550 —	f 9.085 49	f 8.950 —	f 7.060 —

¹⁾ Het negatief saldo per ult. December 1931 was als volgt samengesteld:

negatief kassaldo f 566,80

„ saldo Ned. Handel Mij. „ 240,54

Druk
Hono
Verge
Abon

Hono
Reis-
Overi

Hono
Reis-
Overi

Nadee
Amini
Hono
adv
Reis-
Druk
circ
Zaalh
Nadee
„
„
„
Onvoc

van 1931 en raming voor 1933.

UITGAVEN

	Raming		Uitgaven		Verbeterde raming		Raming	
	1931		1931		1932		1933	
Drukken en verzenden.	f	4.000 —	f	3.865 77	f	1.750 —	f	1.750 —
Honorarium medewerkers.	"	2.200 —	"	1.867 55	"	1.200 —	"	1.200 —
" Maleisch gedeelte	"	700 —	"	1.047 55	"	600 —	"	600 —
Vergoeding Redactie-Secretaris	"	480 —	"	481 35	"	480 —	"	480 —
Abonnement tijdschriften, porti, enz . .	"	160 —	"	85 74 ⁵	"	100 —	"	100 —
	f	7.540 —	f	7.347 96 ⁵	f	4.130 —	f	4.130 —
Honorarium examinatoren.	f	150 —	f	110 30	f	150 —	f	150 —
Reis- en verblijfkosten id.	"	200 —	"	95 —	"	200 —	"	200 —
Overige onkosten.	"	50 —	"	31 61	"	50 —	"	50 —
	f	400 —	f	236 91	f	400 —	f	400 —
Honorarium examinatoren.	f	— —	f	— —	f	450 —	f	450 —
Reis- en verblijfkosten idem.	"	— —	"	— —	"	300 —	"	300 —
Overige kosten	"	— —	"	68 87	"	50 —	"	50 —
	f	— —	f	68 87	f	800 —	f	800 —
Nadeelig saldo vorig jaar.	f	— —	f	772 87	f	807 34	f	750 —
Aministratiekosten, incasso, porti, enz. .	"	400 —	"	277 13	"	275 —	"	275 —
Honorarium, reis- en verblijfkosten prae- adviseurs	"	600 —	"	454 30	"	400 —	"	400 —
Reis- en verblijfkosten Bestuursleden. .	"	400 —	"	389 99	"	350 —	"	100 —
Drukken prae-adviezen, mededeelingen, circulaires, enz.	"	500 —	"	1.037 50	"	500 —	"	500 —
Zaalhuur en andere congreskosten. . .	"	150 —	"	150 05	"	150 —	"	150 —
Nadeelig saldo Orgaan	"	6.175 —	"	5.752 59 ⁵	"	3.145 —	"	3.060 —
" " Locale Techniek	"	— —	"	— —	"	2.000 —	"	1.000 —
" " Examen Locale Aministratie	"	300 —	"	136 91	"	300 —	"	300 —
" " id. Architect Locale Werken	"	— —	"	68 87	"	500 —	"	500 —
Onvoorzien	"	25 —	"	45 27 ⁵	"	522 66	"	25 —
	f	8.550 —	f	9.085 49	f	8.950 —	f	7.060 —

**Decentralisatie—Gedenkboek.
Stand per 20 Februari 1932.**

ONTVANGSTEN

UITGAVEN

1. Verkochte exemplaren: 454 bij intekening à f 10,— 103 à f 12,50 waarvan 67 tegen 25% korting 27 à f 5,— aan hen die 2 jaren lid waren 453 gratis verspreid <u>1037</u>	f 4.540 — " 1.120 — " 135 — — — f 5.795 —	5. Drukkosten 1200 exemplaren 6. Aanmaak cliché's waarvan verkocht voor 7. Honorarium enz. medewerkers. 8. Verzendingskosten, enz. voor de gratis verspreiding. 9. Porti, telegrammen, schrijfbehoeften, circulaires, enz.	f 4.184 83 " 1.210 61 " " " " f 12.777 75
2. Aandeel in een der loterijen.	" 6.107 59		
3. Rente van belegd kasgeld	" 96 39		
4. Voorloopig nadeelig saldo, waarvoor nog 163 exemplaren ten verkoop beschikbaar zijn. ¹⁾	" 778 77		
	<u>f 12.777 75</u>		<u>f 12.777 75</u>

¹⁾ Nog te betalen aan den drukker. f 1.658,20
kasgeld f 341,65
bij de bank. f 445,53
nog te ontvangen clichékosten " 879,43
" " " " " " f 778,77

Leden

Augmayer J.	Semarang	Han Dr. Ir.	Kedoengwoeni
Abas L.	Poerworedjo	Horst J. van der	S. C. S.
Askaboel M. Ng. Djojopranoto	Soerabaia	Heldring D. A.	Soerabaia
Amin Soekahar Rd.	Bandoeng	Hadi Mr. Rd.	idem
		Jansen Gerard	Batavia-Centrum
		Jong Mr. M. D. de	Medan
Bins W. J. A. C.	Weesperkarspel	Joon Ir. E. P. H.	Bandoeng
Bagchus A.	Semarang		Indramajoe
Bussemaker H. J.	Soerabaia	Kerchman F. W. M.	Semarang
Bont J. J. M. de	Palembang	Karsten Ir. Th.	Bandoeng
Blaauw Mr. P. A.	Batavia-Centrum	Koesoemo Oetotjo R. M. A. A.	Batavia-Centrum
Bruin A. de	Soerabaia	Kempen Th. van	Soerabaia
Brandon Mej J.	Malang	Kakebeeke H. C.	Semarang
Berg A. G. van den	Amboina	Kosters N.	Soerabaia
Baldinger Ir. H. Th.	Semarang	Knaud E.	Soekaboemi
Boerstra J. H.	Blitar	Koetsveld C. P. J. van	Soerabaia
Boissevain Mr. H. E.	Pasoeroean	Klijn W. M. C.	Pekalongan
Biezeveld H.	Bandoeng	Kelder Mr. G. L.	Malang
Bak Mr. A. G.	Soerabaia		
Bergman Chr. F. W.	Semarang	Luteijn J. A.	Batavia-Centrum
Boers A. M.	Soerabaia	Leijdenroth Chs. E. H.	Salatiga
Bach Kolling	Soerabaia	Levelt Dr. H. J.	Batavia-Centrum
Be Biat Tjong Ir.	Semarang	Luijten Mr. J.	Soerabaia
Buurman van Vreden W. L.	Madioen	Liempt F. J. M. van	Buitenzorg
		Lengkong J. K.	Soerabaia
Cohen Stuart Mr. A. B. . . .	's Gravenhage	Lange W. J. J. L. de	Malang
Cock H. H. de	Poerworedjo	Liem K. D.	Semarang
		Leewis J.	Pekalongan
Dalderup F. H. C.	Semarang		
Doorninck M. van	's Gravenhage	Maclaine Pont H.	Modjo-Agoeng
Drost H. J.	Semarang	Minahassaraad Voorzitter	Menado
Djalaloedin Dr.	Bindjai O.K.S.	Meerum Terwogt A. J. A.	Soerabaia
Duyzings Ir. C. T. M.	Semarang	Münch L. K. Ph.	Sf. Kemanglén,
Diermen Ir. J. F. van	Tjepoe		Slawi Tegal
Dradjat Rd.	Tegal	Meijroos Mr. A.	Batavia-Centrum
Dijk Mr. L. van	Modjokerto	Middelkoop F. A. J.	Buitenzorg
Danoesoegondo R. A. A.	Magelang		
Dallinga H.	Cheribon	Nessel von Lissa Ir. R. . . .	Palembang
Dhomen Ir. F. C.	Semarang	Nicolai Mr. C.	Medan
Eggink E. J.	Nederland	Obbink H.	Semarang
		Oostrom Soede J. M. van	Cheribon
Fijnvandraat Mr. J. J. . . .	Semarang	Oesmansjah Rd.	Djasinga
Fermin H. G.	Magelang		
Fournier Ir. F. P. G.	Batavia-Centrum	Pranger Mr. J. J. G.	Semarang
		Passtoors W. H. J. J.	Soerabaia
Gerritsen J.	Semarang	Peijl W. van der	Semarang
Gennep Mr. A. van	Soerabaia	Pattipeilohy J. A.	Mr. Cornelis
Gee A. E. de	Batavia-Centrum	Poldervaart Ir. A.	Bandoeng
Gerritsen G. J.	idem		
Gerla Ir. A. L. H. P.	Mr. Cornelis	Raad G. de	Semarang
Grosjean H. G.	Padang	Rücker J. J. G. E.	Batavia-Centrum
Graaff D. de	Salatiga	Regeeringscommissaris voor de	
		Bestuurshervorming	idem
Hoeneveld G.	Soerabaia	Resident	Malang
Heetjans H.	Arnhem	Rijn Dr. F. J. J. van	Semarang
Hasselt Mr. C. J. van	Batavia-Centrum	Rambonnet Mr. G. F.	Soekaboemi

Roep B.	Batavia-Centrum
Stokvis J. E.	's Gravenhage
Schotman R. A.	Madioen
Slamet Rd.	Semarang
Soeriakartalegawa R. T. M. M.	Garoet
Spanjaard D. J.	Tegal
Schattenkerk Mr. B.	Soerabaia
Sandick O. Z. van	Sepandjang
Soeharso R.	Salatiga
Soetardjo M.	Batavia-Centrum
Soemardi Mr. M.	Semarang.
Sosrohadikoesoemo	Semarang
Soekamsi N. Djajadipradja	Pekalongan
Soeripto Dr. R. M.	Magelang
Soebrata O.	Batavia-Centrum
Schwab G. E.	Tegal
Savornin Lohman Jhr. Mr. A.F. de	Buitenzorg
Terkuhle A.	Soerabaia
Treffers Dr. W.	Padang
Tan Kong Tam	Semarang
Timmermans J.	Batavia-Centrum
Tirtokoesoemo R.A.A. Iskandar	Karanganjar
Unen Dr. A. L. A. van . . .	Salatiga
Voorneman Ir. E. A. . . .	Malang
Vrijheid Mr. H. M.	Soerabaia
Vogelesang Dr. W. L.	Poerbalingga
	S. D. S.
Vries M. P. de	Malang
Vorster A. J. W.	Semarang
Wijngaarden Mr. Ch. P. van .	's Gravenhage
Wiessing H. J.	Bandoeng
Westbroek Ir. H.	Semarang

Wennekendonk Mr. L. K.	Kediri
Wolzogen Kühr Ir. J.E.A. von	Bandoeng
Wetering F. H. van de	Menado
Wermuth Ir. E. D.	Soerabaia
Westerouen van Meeteren	
Mr. B. Th.	Buitenzorg
Waard J. de	Medan
Wiersma J.	Bandoeng
Walsem Mr. J. M. van	Semarang
Wesselink Mr. J. M.	Medan
Yo Heng Kam	Batavia-Centrum
Zon G. van	Mr. Cornelis
Zuyderhoff G. J.	Malang

Subsidies.

De Vereeniging ontving voor 1931 een bijdrage van alle autonome gemeenschappen, met uitzondering van den

Gemeenteraad van Salatiga,

„ „ Sawah Loento,

„ „ Bindjai.

Plaatselijke Raad der Onderafdeeling Lematang Ilir.

Plaatsen waar meer dan een lid is gevestigd:

Semarang	26	Meester Cornelis	3
Soerabaia	21	Pekalongan	3
Batavia	16	Salatiga	3
Bandoeng	7	Cheribon	2
Malang	7	Madioen	2
Buitenzorg	4	Menado	2
's Gravenhage	4	Padang	2
Medan	4	Palembang	2
Tegal	4	Poerworedjo	2
Magelang	3	Soekaboemi	2